

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Toruniu

Stan bezpieczeństwa sanitarnego miasta Torunia w 2025 roku

Toruń, marzec 2026 r.

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Toruniu
ul. Szosa Bydgoska 1, 87-100 Toruń
+48 56 622 50 29, 56 622 33 12, 56 658 62 41
adres e-mail: sekretariat.psse.torun@sanepid.gov.pl
adres e-Doręczeń: AE:PL-50502-46923-WVAAT-27

SPIS TREŚCI:	str.
WSTĘP.....	3
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ	5
Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2025 r.	5
Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym.....	22
Wnioski.....	24
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA	25
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	25
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	26
Pływalnie.....	27
Podmioty wykonujące działalność leczniczą.....	27
Skażenie sieci wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakterią <i>Legionella sp.</i>	28
Tereny mieszkalne.....	30
Wnioski.....	30
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	31
Stan sanitarny obiektów zakładów produkcji i obrotu żywnością, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkcji i obrotu przedmiotami użytku.....	31
RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.....	34
Wnioski.....	34
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I I ŚRODOWISKIEM PRACY	35
Nadzór nad środowiskiem pracy.....	35
Nadzór nad chemikaliami.....	37
Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	38
Choroby zawodowe.....	38
Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalaczami”).....	40
Promocja zdrowia w środowisku pracy.....	41
Wnioski.....	42
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	43
Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.....	43
Wypoczynek dzieci i młodzieży.....	46
Działania profilaktyczne.....	46
Wnioski.....	46
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	47
Wnioski.....	49
ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ	50
Profilaktyka nadwagi i otyłości.....	50
Profilaktyka tytoniowa.....	52
Profilaktyka uzależnień.....	54
Profilaktyka chorób zakaźnych.....	54
Wnioski.....	56

Szanowni Państwo,

przedstawiam Państwu informację nt. stanu bezpieczeństwa sanitarnego miasta Torunia w 2025 r. Jest to raport sporządzany corocznie w oparciu o analizę sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych w minionym roku, wyniki kontroli przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu w ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Katalog zadań z zakresu publicznego oraz podmioty uczestniczące w realizacji tych zadań określa ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 149). Wykonywanie zadań z zakresu zdrowia publicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze powiatu toruńskiego grodzkiego (miasto Toruń) i powiatu toruńskiego ziemskiego, obejmującego miasto Chełmża oraz gminy: Chełmża, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Na nadzorowanym terenie zamieszkiwało (stan na dzień 30.06.2025 r.) 308379 osób (w 2024 r. – 308906), w tym w Toruniu: 193224 osób (w 2024 r. – 194273), a w powiecie ziemskim: 115155 osób (w 2024 r. – 114633).

W objętej nadzorem populacji liczba dzieci do lat 14 wynosiła 44317 (w 2024 r. – 45955), w tym 24879 dzieci w Toruniu (w 2024 r. – 25825) i 19438 dzieci w powiecie ziemskim (w 2024 r. – 20130); liczba dzieci do lat 2 wynosiła 3943 (w 2024 r. – 4416) – w tym 2454 dzieci w Toruniu (w 2024 r. – 2750) i 1489 dzieci w powiecie ziemskim (w 2024 r. – 1664).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu kieruje działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu, która jest podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa, wpisanym do prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą.

W skład Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wchodzi dwie komórki organizacyjne działalności leczniczej: **Oddział Nadzoru Sanitarnego i Profilaktyki Zdrowotnej** (Sekcje: Nadzoru Przeciwepidemicznego oraz Ocen i Analiz, Higieny Środowiska, Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywnienia, Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, Profilaktyki Zdrowotnej) i **Oddział Laboratoryjny** (Sekcje: Mikrobiologii z Pożywkarnią Ogólną, Badania Żywności i Żywnienia, Badania Środowiska Komunalnego, Oceny Środowiska Pracy z Pracownią Analiz Instrumentalnych) oraz komórki organizacyjne działalności pozamedycznej (Oddział Administracyjny i Ochrony Przeciwpożarowej, Oddział Ekonomiczny) i samodzielne stanowiska pracy.

W działalności kontrolnej wdrożono system zarządzania jakością zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję. Jednolite procedury kontroli oparte na obowiązujących przepisach prawnych, usystematyzowane planowanie kontroli, dokumentowanie sprawowanego nadzoru oraz wykwalifikowana kadra, systematycznie doskonaląca swoje umiejętności zawodowe, zapewniają skuteczną realizację zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W działalności laboratoryjnej funkcjonuje system zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO IEC 17025:2018-02P „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wykonujące badania w szerokim zakresie (badania żywności, wody, różnego rodzaju badania środowiskowe i inne), dysponujące wykwalifikowaną kadrami, odpowiednio przygotowaną infrastrukturą, w tym specjalistyczną aparaturą, stanowi istotny instrument nadzoru.

W celu zapewnienia maksymalnej wiarygodności wyników badań, a także spełnienia wymagań Unii Europejskiej, laboratoria badania żywności oraz wody pracują w ramach systemów zintegrowanych. Świadectwem kompetencji laboratorium badawczego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu jest certyfikat akredytacji nr AB 583.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu na koniec 2025 r. figurowało 6750 obiektów objętych nadzorem sanitarnym (w 2024 r. – 6562), w tym 4235 w Toruniu (w 2024 r. – 4119) i 2515 w powiecie ziemskim (w 2024 r. – 2443).

W 2025 r. przeprowadzono ogółem 2767 kontroli sanitarnych w 1981 obiektach (w 2024 r. – 2848 kontroli w 2056 obiektach), w tym w Toruniu przeprowadzono 1886 kontroli w 1267 obiektach (w 2024 r. – 2178 kontroli w 1537 obiektach).

Podczas 261 kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2025 r. w Toruniu (13,84%) stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych (w 2024 r. – 13,30%).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2025 r. wydał 903 decyzje administracyjne (w 2024 r. – 1000), w tym 124 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości (w 2024 r. – 162); ponadto wydano 501 decyzji ustalających opłatę za czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higieniczno-sanitarnych lub za czynności związane ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego (w 2024 r. – 584).

W 2025 r. działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej tak jak w latach poprzednich skupiona była na ochronie zdrowia i życia mieszkańców.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi stały monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na nadzorowanym terenie w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne lub wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W 2025 r. w wyniku dokonanych zgłoszeń chorób zakaźnych oraz podejrzeń chorób zawodowych przeprowadzono 3874 wywiady epidemiologiczne (w 2024 r. – 2702).

Prowadzono ponadto nadzór nad bezpieczeństwem żywności, wody do spożycia, wody w kąpieliskach, nad środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, higieną pracy czy nauczania i wychowania. Prowadzono również nadzór nad warunkami sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

W 2025 r. pobrano 3906 próbek (w 2024 r. – 1092) i przeprowadzono 8834 badania laboratoryjne (w 2024 r. – 8455). Wykonano 21167 oznaczeń (w 2024 r. – 20775), w tym: 3283 chemicznych (w 2024 r. – 3371), 4368 fizycznych (w 2024 r. – 4081) oraz 13516 mikrobiologicznych (w 2024 r. – 13323).

Poza badaniami wykonywanymi w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wykonywał również badania zlecane przez placówki służby zdrowia, producentów i dystrybutorów żywności oraz instytucje i osoby prawne odpowiedzialne za dostarczanie wody, w tym wody do spożycia przez ludzi, zakłady produkcyjne sprawdzające swoje środowisko pracy, a także mieszkańców Torunia.

Mam nadzieję, że niniejszy raport pozwoli Państwu bliżej zapoznać się ze specyfiką pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i jej ważną rolą w zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Torunia.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Toruniu**

Paweł LISEWSKI

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU PRZECIWEPIDEMICZNEGO ORAZ OCEN I ANALIZ

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w 2025 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na terenie powiatu toruńskiego grodzkiego (m. Toruń) i ziemskiego w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia rozpoznania i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne oraz wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Podmioty lecznicze przekazują ww. zgłoszenia w formie papierowej, elektronicznej oraz przy pomocy systemu teleinformatycznego (Epibaza).

Rejestracja zgłoszeń odbywa się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Instytut Badawczy.

W 2025 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu z terenu powiatu toruńskiego grodzkiego (m. Toruń) wpłynęło:

- 5324 podejrzenia lub potwierdzenia zachorowań na choroby zakaźne,
- 1251 dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych,
- 196 przypadków pokąsań przez zwierzęta.

Z powodu zachorowania na chorobę zakaźną w 2025 r. odnotowano 27 zgonów (w 2024 r. – 27), których przyczyną było:

- posocznica i zapalenie płuc wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (6 przypadków),
- zapalenie jelita wywołane przez *Clostridioides difficile* (6 przypadków),
- grypa (4 przypadki),
- posocznica wywołana przez pałeczki *Salmonella* (3 przypadki),
- posocznica wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* (1 przypadek),
- posocznica wywołana przez inne bakterie gram ujemne (1 przypadek)
- posocznica listeriozowa (1 przypadek),
- posocznica i zapalenie płuc wywołane przez *Haemophilus influenzae* (1 przypadek),
- zapalenie płuc wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (1 przypadek),
- nieokreślone zapalenie płuc (1 przypadek),
- zakażenie wirusem SARS-CoV-2 (1 przypadek),
- bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone (1 przypadek).

Sytuację epidemiologiczną Torunia w 2025 r. należy ocenić jako stabilną. Obserwowano spadek (w odniesieniu do 2024 r.) liczby zgłaszanych zachorowań na krztusiec, płonicę, wirusowe zapalenie wątroby typu C, inwazyjne zakażenia wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, infekcje układu nerwowego oraz zakażenia układu oddechowego wywołane przez wirus SARS-CoV-2.

Znaczący wzrost liczby zachorowań i zakażeń (w odniesieniu do 2024 r.) dotyczył ospy wietrznej, boreliozy, kiły, grypy, wirusowych zakażeń jelit, zakażeń układu oddechowego wywołanych przez wirus RSV oraz zakażeń jelit wywołanych przez pierwotniaki.

Zgłoszono podobną jak w 2024 r. liczbę bakteryjnych zakażeń pokarmowych, zachorowań na różę, rzeżączkę, gruźlicę oraz zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu B i nowowykrytych zakażeń HIV.

W 2025 r. zgłoszono pojedyncze przypadki zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic (świnka), różyczkę, kleszczowe zapalenie mózgu, inwazyjne zakażenie wywołane przez *Haemophilus influenzae*, legionelozę oraz gorączkę Denga.

Wybrane choroby zakaźne w Toruniu w latach 2021 – 2025.
Liczba zachorowań i zapadalność na 100 tys. mieszkańców.

Rok	2021 r.		2022 r.		2023 r.		2024 r.		2025 r.	
	Liczba przyp.	Wsp. zapad.	Liczba przyp.	Wsp. zapad.	Liczba przyp.	Wsp. zapad.	Liczba przyp.	Wsp. zapad.	Liczba przyp.	Wsp. zapad.
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,52
Świnka	1	0,5	0	0	2	1,0	1	0,5	2	1,04
Ospa wietrzna	265	134,0	794	404,5	1126	576,7	340	175,0	410	212,2
Krztusiec	0	0	2	1,02	5	2,6	178	91,6	69	35,7
Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe	362	183	543	276,6	324	165,9	526	270,8	640	331,2
WZW typu B	18	9,1	19	9,7	21	10,8	24	12,4	27	14,0
WZW typu C	14	7,1	15	7,6	17	8,7	32	16,5	23	11,9
Płonica	26	13,1	73	37,2	234	119,8	214	110,2	63	32,6
Borelioza	29	14,7	40	20,4	58	29,7	81	41,7	179	92,6
Gruźlica	16	8,1	24	12,2	21	10,8	13	6,7	13	6,7
COVID-19	17180	8685,0	17225	8774,9	1917	981,8	1579	812,8	1165	602,9

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

Choroby zakaźne, zwłaszcza u dzieci są nadal realnym zagrożeniem. Sytuacja epidemiologiczna w tym przypadku jest w znacznym stopniu uzależniona od poziomu realizacji szczepień ochronnych. Spośród chorób podlegającym obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2025 r. zgłaszano zachorowania na krztusiec, różyczkę oraz nagminne zapalenie przyusznicy (świnka). Podobnie jak w poprzednich latach, nie zgłaszano zachorowań na odrę.

Krztusiec (koklusz) jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego wieku dziecięcego wywołaną przez pałeczki *Bordetella pertussis*, której głównym objawem jest napadowy, duszący kaszel.

W 2025 r. odnotowano znaczący spadek zachorowań na tę jednostkę chorobową – zgłoszono 69 przypadków (47 przypadków potwierdzonych, 1 przypadek prawdopodobny oraz 21 przypadków możliwych), podczas gdy w 2024 r. zgłoszono 178 przypadków (113 przypadków potwierdzonych, 2 przypadki prawdopodobne oraz 63 przypadki możliwe).

Zachorowania rozpoznawano na podstawie objawów klinicznych, badań serologicznych w kierunku obecności swoistych przeciwciał w krwi oraz badań molekularnych.

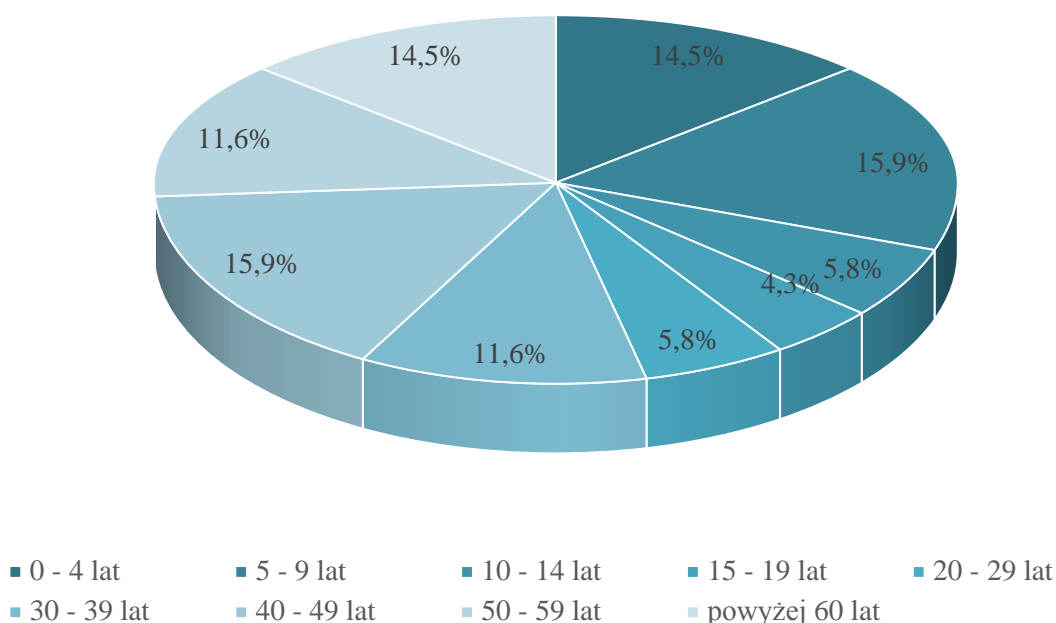
Na krztusiec częściej chorowały dziewczęta/kobiety (43 przypadki, 62,3%) niż chłopcy/mężczyźni (26 przypadków, 37,7%). Z powodu zachorowania hospitalizowano 7 osób. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2025 r. obserwowano tendencję wzrostu zachorowań na krztusiec wśród osób dorosłych.

W grupie wiekowej do 4 roku życia odnotowano 10 zachorowań (14,5%), od 5 do 9 roku życia – 11 (15,9%), od 10 do 14 roku życia – 4 (5,8%), od 15 do 19 roku życia – 3 (4,3%), od 20 do 29 roku życia – 4 (5,8%), od 30 do 39 roku życia – 8 (11,6%), od 40 do 49 roku życia – 11 (15,9%), od 50 do 59 roku życia – 8 (11,6%), powyżej 60 roku życia – 10 (14,5%).

W grupach szczególnie narażonych na zachorowania odnotowano 13 przypadków krztuśca wśród dzieci uczęszczających do żłobków/przedszkoli.

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, że 34,8% chorych było zaszczepionych przeciwko krztuścowi, 27,5% chorych nie było zaszczepionych. Stanu uodpornienia nie ustalono w przypadku 26 chorych (37,7%).

Zachorowania na krztusiec w poszczególnych grupach wiekowych w Toruniu w 2025 r.

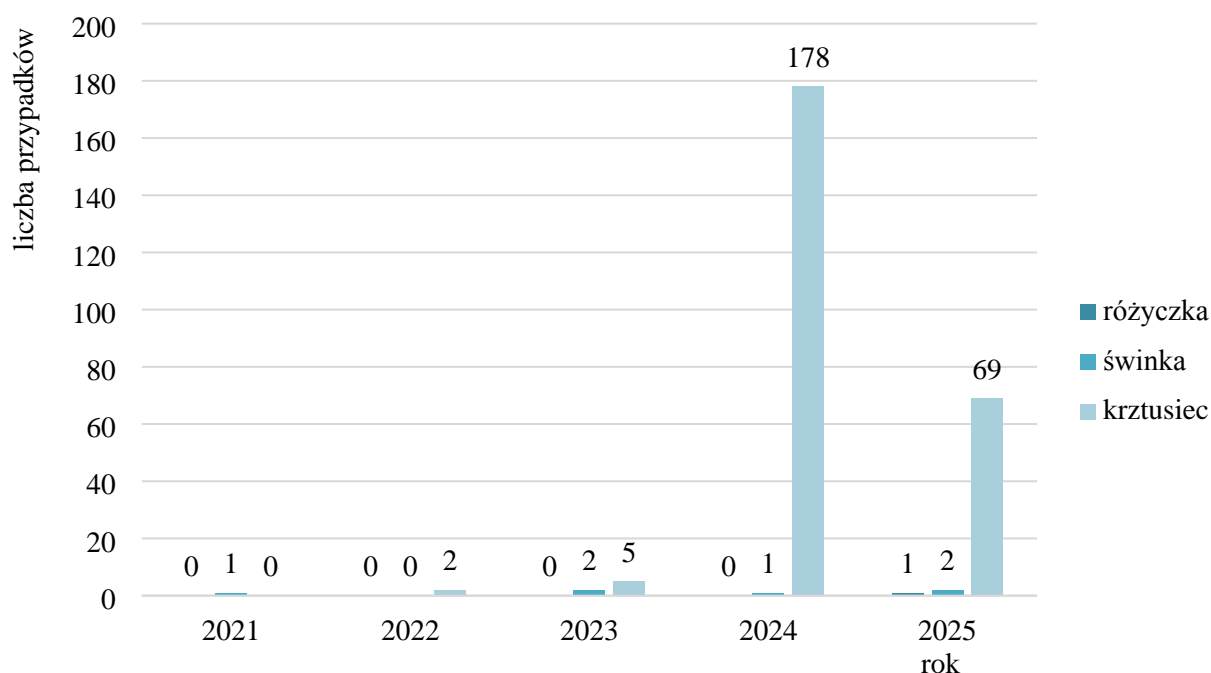
Chorobą zakaźną, wieku dziecięcego o etiologii wirusowej jest **nagminne zapalenie przyusznic (świnka)**. Wirus świnki atakuje ślinianki powodując ich bolesnym obrzęk. Choroba jest przyczyną wielu poważnych powikłań, m. in. zapalenia mózgu oraz opon mózgowo-rdzeniowych, a także zapalenia mięśnia sercowego.

W 2025 r. w Toruniu zarejestrowano 2 przypadki nagminnego zapalenia przyusznic (w 2024 r. – 1 przypadek). Zachorowali 4-letnia dziewczynka oraz 44-letni mężczyzna. Chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych. Na podstawie przesłanych zgłoszeń ustalono, że tylko dziewczynka była zaszczepiona przeciwko śwince.

Różyczka jest chorobą wirusową, której charakterystycznym objawem jest wysypka. Zachorowanie jest szczególnie niebezpieczne dla kobiet ciężarnych. Zakażenie w trakcie ciąży może prowadzić do wystąpienia wrodzonych wad rozwojowych płodu, poronień, martwych urodzeń oraz wczesnych zgonów niemowląt.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono jedno zachorowanie (w 2024 r. przypadków różyczki nie notowano). Zachorowało 9-miesięczne niemowlę płci żeńskiej. Zachorowanie rozpoznano na podstawie objawów klinicznych. U chorej nie przeprowadzono badania serologicznego potwierdzającego zachorowanie na różyczkę. Niemowlę leczono w warunkach ambulatoryjnych. Dziewczynka nie była zaszczepiona przeciwko różyczce. W toku wywiadu epidemiologicznego ustalono, że niemowlę wraz z rodzicami przed zachorowaniem przebywało na wyspie Rodos (Grecja), gdzie najprawdopodobniej doszło do zakażenia.

Zachorowania na różyczkę, świnkę oraz krztusiec w latach 2021-2025 na terenie miasta Torunia

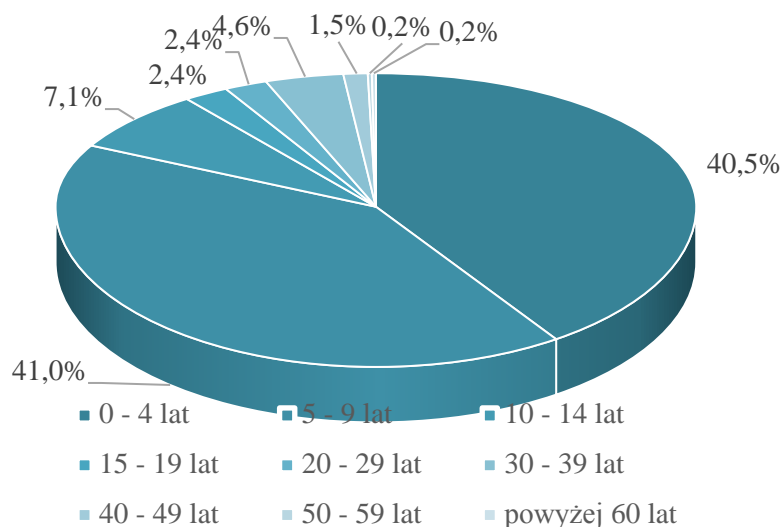
Ospa wietrzna jest jedną z najczęściej rozpoznawanych wirusowych chorób zakaźnych wieku dziecięcego. W 2025 r. odnotowano więcej o 70 przypadków zachorowań na ospę wietrzną, niż w roku poprzednim (2025 r. – 410 przypadków, 2024 r. – 340 przypadków). Częściej chorowali chłopcy/mężczyźni (219 przypadków, 53,4%) niż dziewczęta/kobiety (191 przypadków, 46,6%).

Najwięcej przypadków ospy wietrznej wystąpiło w grupie dzieci do 9 roku życia (334 – 81,5%). W pozostałych grupach wiekowych rozkład zachorowań przedstawiał się następująco: od 10 do 14 roku życia - 29 przypadków (7,1%), od 15 do 19 roku życia – 10 (2,4%), od 20 do 29 roku życia – 10 (2,4%), od 30 do 39 roku życia – 19 (4,6%), od 40 do 49 roku życia – 6 (1,5%), od 50 do 59 roku życia – 1 (0,2%), powyżej 60 roku życia – 1 (0,2%). Z powodu zachorowania hospitalizowano 3 osoby. Pozostałych chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

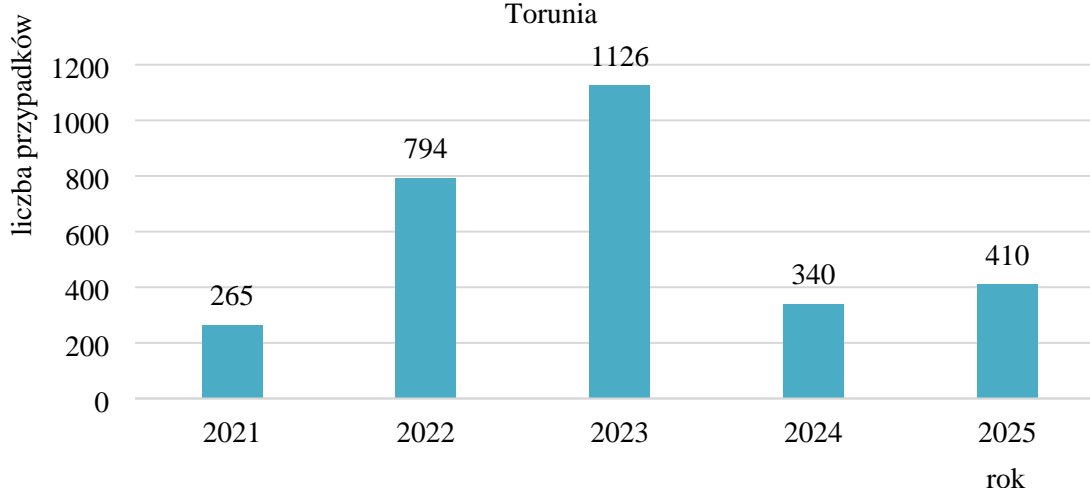
Najskuteczniejszym działaniem profilaktycznym zapobiegającym chorobie jest szczepienie. Na podstawie przesłanych przez podmioty lecznicze zgłoszeń zachorowań ustalono, że 398 chorych nie było zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej. Zgodnie z kalendarzem szczepień obowiązkowe szczepienia przeciwko ospie wietrznej prowadzi się wyłącznie u dzieci narażonych na zakażenie ze względu na obciążenie niektórymi ciężkimi chorobami lub ze względów środowiskowych.

Wysoka zapadalność na ospę wietrzną, najczęściej występująca wśród dzieci, potwierdza zasadność objęcia szczepieniami ochronnymi pozostałe dzieci.

Zachorowania na ospę wietrzną w poszczególnych grupach wiekowych w Toruniu w 2025 r.

Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2021-2025 na terenie miasta Torunia

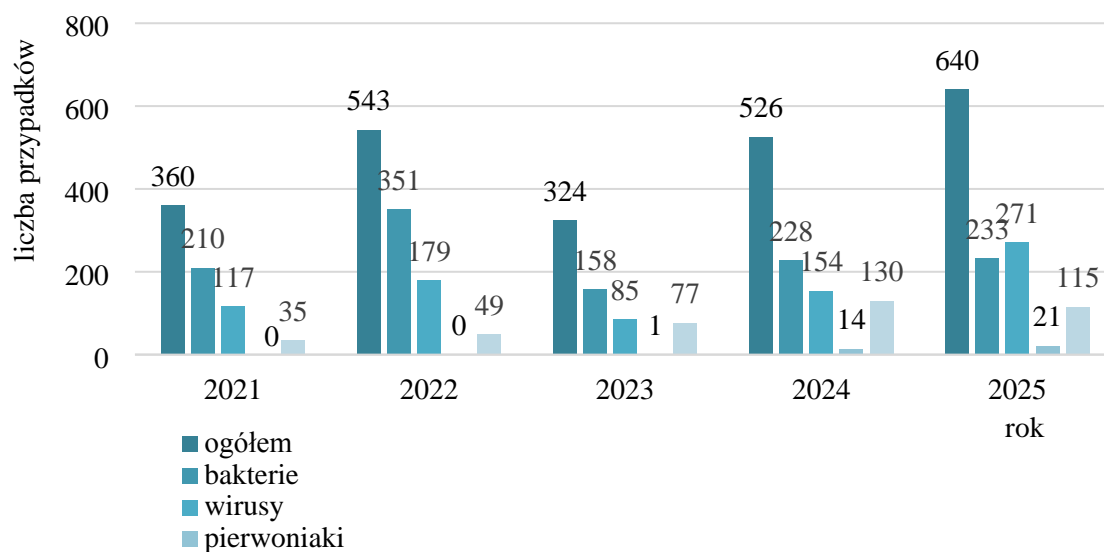
Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe to grupa chorób o bardzo zróżnicowanej etiologii, wyodrębniona w nadzorze epidemiologicznym ze względu na ważną rolę w zdrowiu publicznym. Główną przyczyną zachorowań jest spożycie pokarmu skażonego drobnoustrojami (wirusami, bakteriami, pasożytami) lub ich toksynami. W przypadku wirusów do zakażenia dochodzi również poprzez kontakt z osobą chorą lub kontakt ze skażonymi powierzchniami. Zapadalność na te jednostki chorobowe jest związana ze stanem sanitarno-higienicznym obiektów produkcji i obrotu żywnością, a także higieną przyrządzania i spożywania potraw w środowiskach domowych.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 640 przypadków zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze, tj. o 114 więcej niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 526 przypadków). Zarejestrowano:

- 233 zachorowania o etiologii bakteryjnej (w 2024 r. – 228),
- 271 zakażeń jelitowych wywołanych przez wirusy (w 2024 r. – 154),
- 21 przypadków zachorowań wywołanych przez pierwotniaki (w 2024 r. – 14)
- 115 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w 2024 r. – 130).

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe wywołane przez czynniki biologiczne w latach 2021-2025 na terenie miasta Torunia

Wirusowe zakażenia jelitowe.

W 2025 r. odnotowano 271 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych, tj. o 117 więcej, niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 154 przypadki).

Przeprowadzone analizy czynników etiologicznych wykazały, że w grupie wirusowych zakażeń jelitowych dominowały zachorowania wywołane przez Norowirusy – w 2025 r. zgłoszono 142 przypadki zachorowań (w 2024 r. – 40 przypadków).

Ponadto w 2025 r. zgłoszono zakażenia wywołane przez: Rotawirusy – 63 przypadki (w 2024 r. – 63), Adenowirusy – 45 przypadków (w 2024 r. – 40) oraz wirus zapalenia wątroby typu A – 8 przypadków (2024 r. – 2). W 13 przypadkach nie ustalono czynnika etiologicznego (w 2024 r. – 9).

Częściej chorowali chłopcy/mężczyźni (155 przypadków, 57,2%) niż dziewczęta/kobiety (116 przypadków, 42,8%).

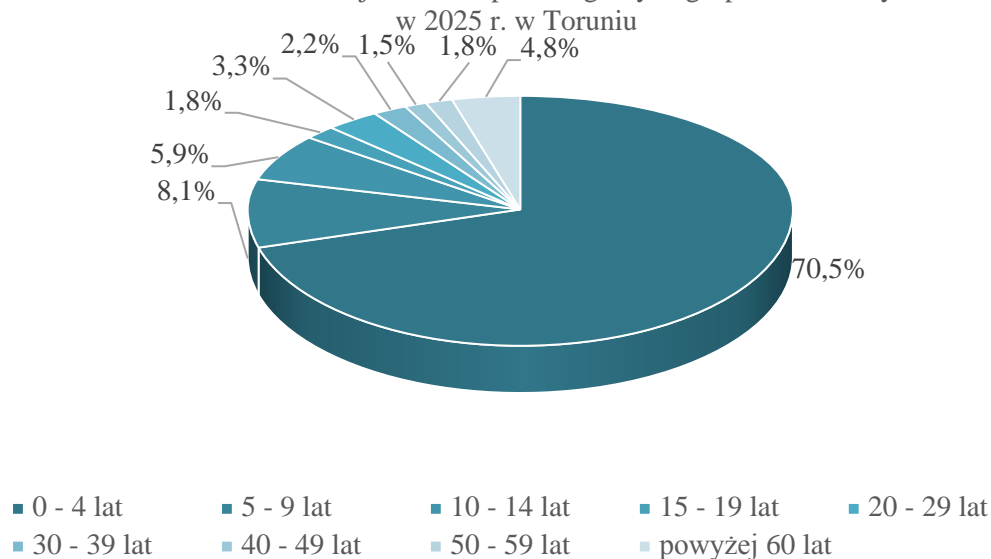
Większość przypadków wirusowych zakażeń jelitowych odnotowano wśród dzieci. Wyjątek stanowią zachorowania wywołane przez wirus zapalenia wątroby typu A, które diagnozowano wyłącznie u osób dorosłych.

Najwięcej przypadków wirusowych zakażeń jelitowych wystąpiło w grupie dzieci w wieku do 4 roku życia (191 przypadków, 70,5%). Ponadto 22 zachorowania odnotowano w grupie wiekowej 5-9 lat (8,1%), 16 przypadków w grupie 10-14 lat (5,9%), 5 zachorowań w grupie 15-19 lat (1,8%), 9 przypadków w grupie 20-29 lat (3,3%), 6 przypadków w grupie 30-39 lat (2,2%), 4 przypadki w grupie 40-49 lat (1,5%), 5 przypadków w grupie 50-59 lat (1,8%) oraz 13 przypadków wśród osób w wieku powyżej 60 roku życia (4,8%).

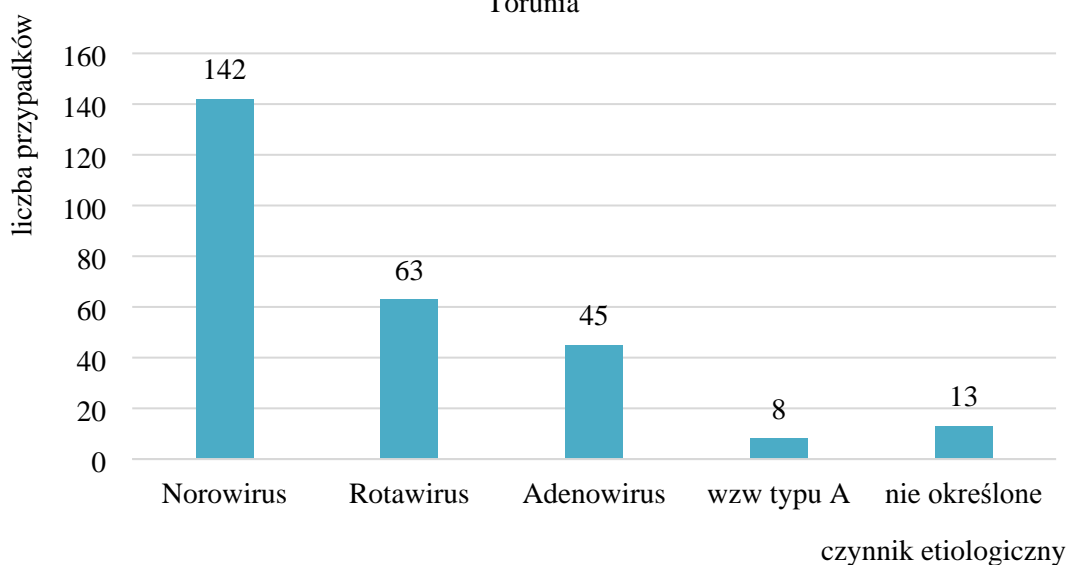
Hospitalizacji wymagało 248 chorych (93,5%), podczas gdy w 2024 r. hospitalizowano 144 chorych. U 23 pacjentów wdrożono leczenie ambulatoryjne (w 2024 r. – u 10 pacjentów).

W 2025 r., podobnie jak w 2024 r., zgłoszono 1 ognisko wirusowych zakażeń jelitowych. Zbiorowe zatrucie wystąpiło w mieszkaniu prywatnym w Toruniu. Czynnikiem etiologicznym był wirus zapalenia wątroby typu A. W trakcie prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia dla pierwszej osoby chorej w ognisku. Źródłem zakażenia dla drugiej osoby chorej w ognisku był bezpośredni kontakt z pierwszą osobą chorą w ognisku oraz jej otoczeniem. Czynniki, które przyczyniły się do wystąpienia drugiego zakażenia były bezpośredni kontakt z chorym, korzystanie ze wspólnej toalety, korzystanie ze wspólnych przyborów kuchennych, nieprzestrzeganie zasad higieny rąk po skorzystaniu z toalety oraz przed spożywaniem posiłków.

Wirusowe zakażenia jelitowe w poszczególnych grupach wiekowych

Etiologia wirusowych zatruc pokarmowych w 2025 r. na terenie miasta Torunia

Bakteryjne zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono podobną liczbę bakteryjnych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych – 233 przypadki, jak w roku poprzednim (w 2024 r. – 228 przypadków).

Odnotowano:

- 102 przypadki zakażeń jelitowych wywołanych przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile* (w 2024 r. – 88 przypadków),
- 83 przypadków innych określonych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter* (w 2024 r. – 80 przypadków),
- 23 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* sp. (w 2024 r. – 54 przypadków),
- 14 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez *Escherichia coli* (w 2024 r. – 4 przypadki),
- 8 przypadków zakażenia jelitowego wywołanego przez pałeczki *Yersinia* (w 2024 r. – 2 przypadki),
- 3 przypadki nieokreślonych innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (w 2024 r. – 0 przypadków).

W 2025 r., podobnie jak w 2024 r., w grupie bakteryjnych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem chorobotwórczym było *Clostridioides difficile* (43,8%). Zachorowało 60 kobiet (58,8%), 2 chłopców (2%) oraz 40 mężczyzn (39,2%). Najwięcej przypadków wystąpiło wśród osób powyżej 60 roku życia (73 zachorowania, 71,6%). Zakażenia wywołane przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile* nadal pozostają dużym problemem ze względu na łatwość szerzenia się zakażeń, zwłaszcza w środowisku szpitalnym, w zakładach opiekuńczo-leczniczych (ZOL) oraz domach pomocy społecznej (DPS). Problemem stanowi również nawrotowy przebieg choroby i długotrwałe leczenie.

W 2025 r. zgłoszono 3 ogniska wywołane przez toksynotwórcze laseczki *Clostridioides difficile*.

– w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Rydygiera w Toruniu odnotowano dwa ogniska, w których łącznie zachorowało pięć osób;

– w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu wystąpiło jedno ognisko, w którym zachorowało dwoje pacjentów.

W toku przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że pierwsze zachorowania w ogniskach mogły mieć charakter endogeny, spowodowany przyjmowaniem antybiotyków. Do kolejnych zachorowań mogło dojść w wyniku nieefektywnego realizowania procedury mycia i dezynfekcji rąk oraz nieskutecznej dezynfekcji powierzchni dotykowych w oddziałach, w których leczono pacjentów.

Drugim pod względem częstotliwości występowania w 2025 r. czynnikiem w grupie bakteryjnych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych były pałeczki *Campylobacter* (83 przypadki, 35,6%).

Na podstawie przesłanych zgłoszeń ustalono, że zakażenia ww. czynnikiem potwierdzano za pomocą testów molekularnych (18 przypadków) oraz testów antygenowych (65 przypadków). Częściej chorowali chłopcy/mężczyźni (45 przypadków, 54,2%) niż dziewczęta/kobiety (38 przypadków, 45,8%).

Najwięcej zakażeń notowano w grupie dzieci do 4 roku życia (46 przypadków, 55,4%).

Pojedyncze zachorowania notowano w pozostałych grupach wiekowych (5-9 lat – 8; 10-14 lat – 8; 15-19 lat – 8; 20-29 lat – 3; 30-39 lat – 3; 50-59 lat – 1; powyżej 60 lat – 6). Z powodu zachorowania hospitalizowano 72 chorych (86,7%).

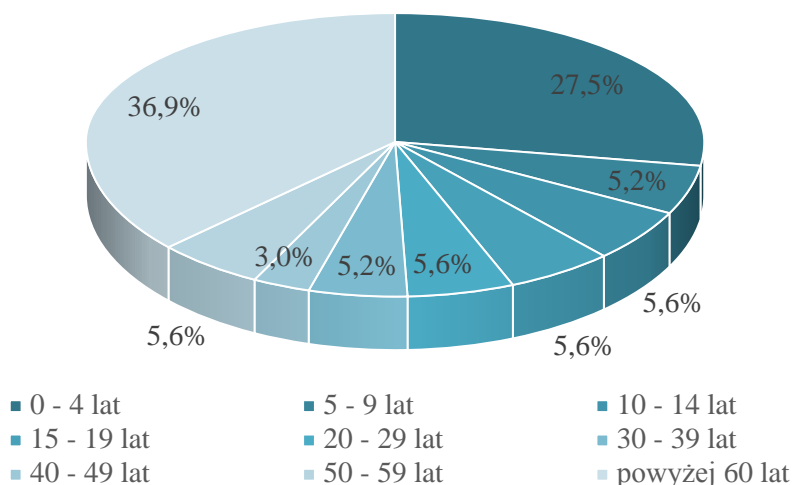
W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 23 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella*, tj. o 31 przypadków mniej niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 54). Zachorowało 12 dziewcząt/kobiet oraz 11 chłopców/mężczyźni. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie dzieci do 4 roku życia (9 przypadków, 39,1%). Najczęściej izolowano następujące gatunki, grupy i typy serologiczne pałeczek *Salmonella*: *Salmonella* gr. D (9 przypadków), *Salmonella* z gr C (2 przypadki) oraz *Salmonella* z gr. B (1 przypadków). W przypadku 11 badań oznaczenie zakończono na wyizolowaniu pałeczek *Salmonella* spp. bez określenia przynależności do grupy serologicznej.

Zakażenia pałeczką *Escherichia coli* w 2025 r. były w Toruniu przyczyną 14 sporadycznych zakażeń jelitowych (w 2024 r. – 4 zachorowania). Zachorowały 3 dziewczęta, 4 chłopców, 4 kobiety oraz 3 mężczyźni. Z powodu zachorowania hospitalizowano 13 osób.

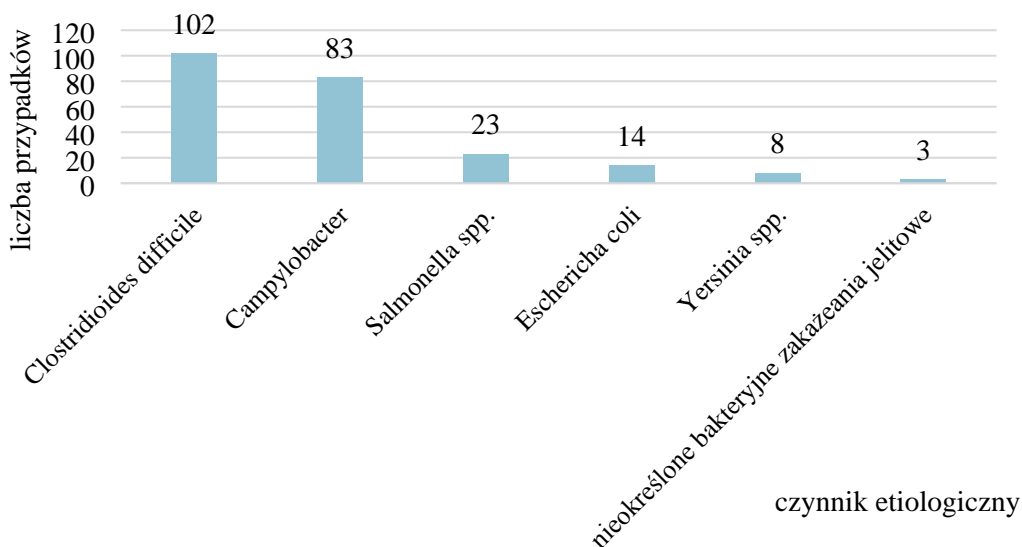
W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 8 przypadków zachorowań wywołanych przez *Yersinia enterocolitica* (w 2024 r. – 2). Zachorowały 3 dziewczęta, 2 chłopców, 2 kobiety oraz 1 mężczyźni. Wszystkich chorych hospitalizowano.

W 2025 r. nieokreślone inne bakteryjne zakażenia jelitowe rozpoznano w Toruniu u dwóch dziewczynek w wieku 3 i 13 lat oraz 14-letniego chłopca. Chorych hospitalizowano.

Bakteryjne zakażenia jelitowe w poszczególnych grupach wiekowych w 2025 r. w Toruniu

Etiologia bakteryjnych zatruc pokarmowych w 2025 r. w Toruniu

Zakażenia jelitowe wywołane przez pierwotniaki.

W 2025 r. odnotowano 21 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez pierwotniaki (w 2024 r. – 14). Zgłoszono 15 zachorowań wywołanych przez pierwotniaka Giardia/Lambliia oraz 6 przypadków wywołanych przez Cryptosporidium. Zachorował 4-letni chłopiec oraz 15 kobiet i 5 mężczyzn. W warunkach szpitalnych leczono 4 chorych.

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do 2 lat.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 32 przypadki zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do 2 roku życia, tj. o 17 mniej niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 49). Zachorowało 26 chłopców oraz 23 dziewczęta. Z powodu zachorowań hospitalizowano 9 dzieci. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w 23 przypadkach. W przeprowadzonych badaniach kału nie ustalono etiologii zachorowań.

Aby skutecznie zapobiegać występowaniu chorób przenoszonych drogą pokarmową należy zawsze przestrzegać tzw. **5 kroków do bezpiecznej żywności**:

1. Utrzymać czystość rąk przed przygotowaniem i spożywaniem żywności oraz miejsc, w których są przyrządzane posiłki.
2. Oddzielać żywność surową od ugotowanej.
3. Poddawać żywność właściwej obróbce termicznej (gotowanie, pieczenie itp.).
4. Przechowywać żywność w prawidłowych warunkach chłodniczych.
5. Używać bezpiecznej wody i żywności.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek.

W 2025 r. zgłoszono podobną liczbę przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B (wzw typu B) jak w roku poprzednim – 27 przypadków (w 2024 r. – 24 przypadki). Zachorowało 14 kobiet (51,8%) oraz 13 mężczyzn (48,2%). Zakażenia potwierdzono u osób w wieku powyżej 28 roku życia. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej powyżej 60 roku życia (9 przypadków). W pozostałych grupach wiekowych liczba zakażeń wyglądała następująco: 20-29 lat – 1 przypadek; 30-39 lat – 5; 40-49 lat – 6; 50-59 lat – 6. Większość osób zakażonych leczono w warunkach ambulatoryjnych, hospitalizowano 1 pacjenta. Skutecznym sposobem zapobiegania zakażeniom wywołanym przez wirus zapalenia wątroby typu B są szczepienia ochronne. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalono, że 17 osób nie było zaszczepionych (62,9%), w 9 przypadkach stanu uodpornienia nie ustalono (37,5%).

W 2025 r. odnotowano 23 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C (wzw typu C), tj. o 9 przypadków mniej, niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 32 przypadki). Zakażenia potwierdzono u 13 kobiet (56,5%) i 10 mężczyzn (43,5%). Wszystkie zachorowania wykryto u osób dorosłych. Najwięcej zachorowań notowano wśród osób w wieku 30 - 39 lat (7 przypadków). Pozostałe zakażenia dotyczyły osób w wieku 40-49 lat – 6 przypadków; 50-59 lat – 5; powyżej 60 lat – 5. Hospitalizowano 5 chorych. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w 18 przypadkach. Z powodu braku możliwości czynnego uodporniania przeciwko wzw typu C upowszechnianie wiedzy i edukacja o medycznych i pozamedycznych drogach przenoszenia zakażenia jest kluczowa w profilaktyce zakażeń HCV.

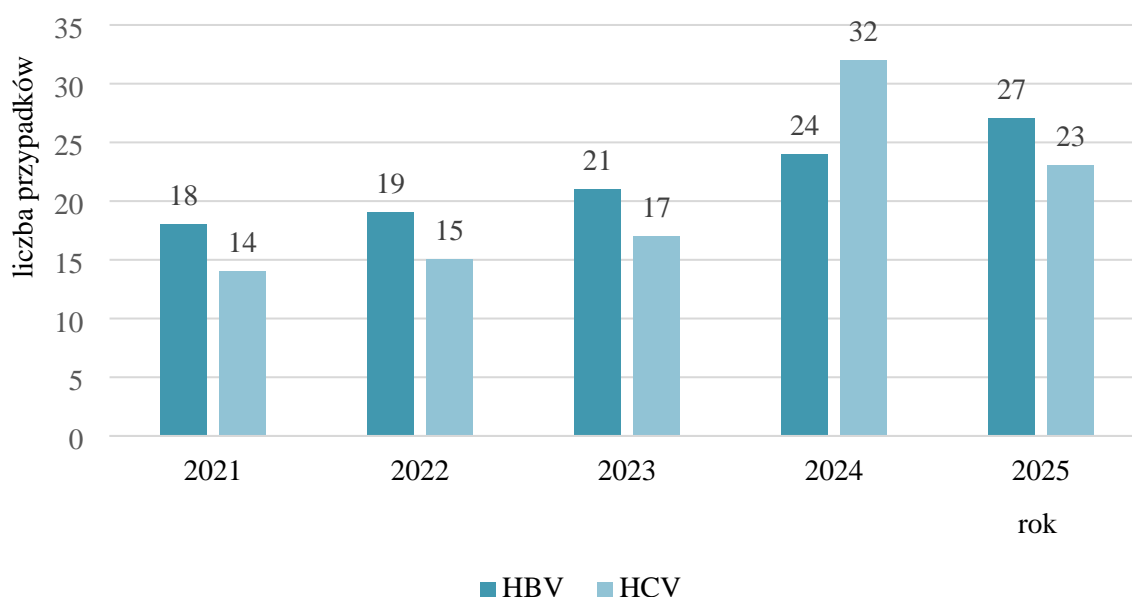
Analiza możliwych dróg zakażeń wykazała, że osoby chore na wirusowe zapalenie wątroby typu B lub C miały wykonywane zabiegi medyczne wymagające przerwania ciągłości tkanek (operacje, iniekcje, pobrania krwi, wlewy dożylnie, leczenie stomatologiczne), poddawały się także zabiegom niemedycznym, podczas których może dojść do zakażenia (zabiegi kosmetyczne/fryzjerskie, piercing, tatuażowanie). Sporadycznie zakażeni podejmowali ryzykowne zachowania, mogące przyczynić się do zachorowania (nadużywanie alkoholu, przyjmowanie narkotyków). Prawdopodobnie 1 osoba była narażona na zakażenie w środowisku pracy (salowa).

W ramach działań przeciwepidemicznych podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną wzw typu B, kierowane są do lekarza POZ celem przeprowadzenia obserwacji lekarskiej i wykonania szczepień przeciwko wzw typu B w przypadku ich braku. W stosunku do osób zakażonych wzw typu C działanie przeciwepidemiczne Państwowej Inspekcji Sanitarnej polega na skierowaniu osób zakażonych na szczepienia przeciwko wzw typu B, a osoby ze styczności kierowane są na obserwację lekarską. W 2025 r. wystosowano 37 pism do lekarzy POZ w sprawie objęcia obserwacją osób ze styczności z chorymi na wzw typu B. W 2025 r. na szczepienia przeciwko wzw typu B skierowano 19 osób zakażonych wzw typu C, a na obserwację lekarską skierowano 32 osoby ze styczności z chorymi na wzw typu C.

W 2025 r., podobnie jak w 2024 r., zgłoszono 17 przypadków nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV. Zakażenia potwierdzono u 3 kobiet oraz 14 mężczyzn. Wirusa HIV wykryto u 5 osób w wieku 20 - 29 lat, 8 osób w wieku 30 - 39 lat oraz 4 osób w wieku 40 - 49 lat. Z powodu zakażenia hospitalizowano 6 osób, pozostałych zakażonych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

W 2025, podobnie jak w 2024 r., nie zgłoszono przypadków zespołu nabytego upośledzenia odporności ADIS.

Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C
w latach 2021-2025 w Toruniu

Gruźlica.

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną wywoływaną przez prątki gruźlicy. To choroba wielonarządowa, która atakuje wszystkie organy i tkanki, a zwłaszcza układ oddechowy.

W 2025 r., podobnie jak w 2024 r., zarejestrowano 13 przypadków gruźlicy. Zachorowała 1 kobieta i 12 mężczyzn. Wszystkie osoby chore wymagały leczenia szpitalnego. Zachorowania wystąpiły w następujących grupach wiekowych: 20 – 29 lat – 1 przypadek; 30 – 39 lat – 2; 40 – 49 lat – 3; 50 – 59 lat – 6; powyżej 60 roku życia – 1.

Od 2013 r. realizowany jest „Program reorganizacji systemu nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą w województwie kujawsko-pomorskim”. Głównym celem programu jest nadzór nad osobami z najbliższego kontaktu z osobą chorą w miejscu pracy lub miejscu zamieszkania. W 2025 r. nadzorem przeciwepidemicznym objęto 13 osób chorych oraz 21 osób z bliskiego kontaktu z chorymi.

Choroby przenoszone drogą płciową.

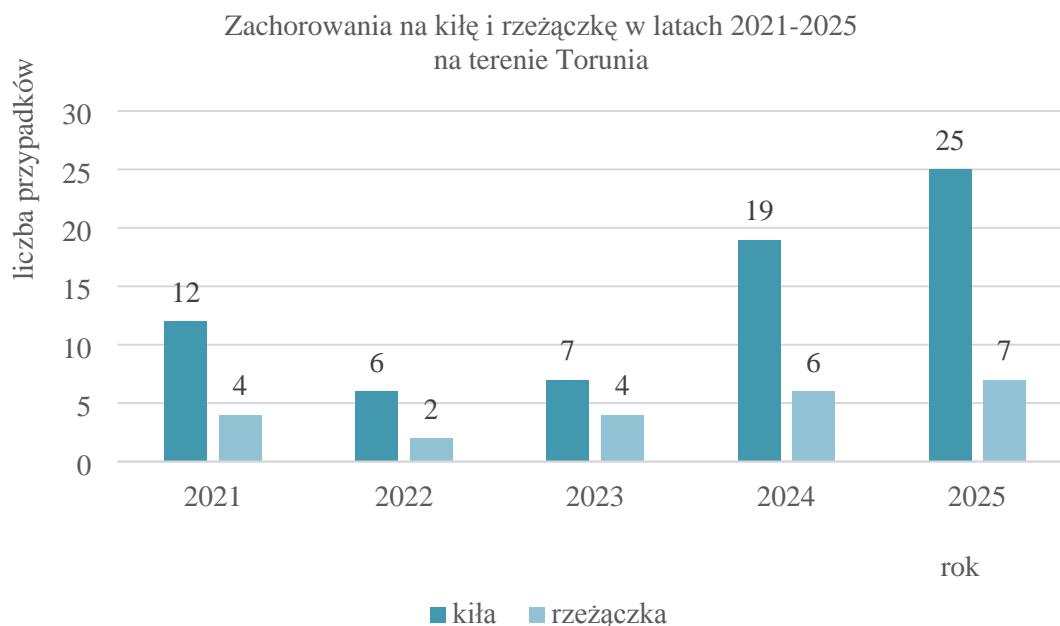
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu gromadzi dane o zachorowaniach na choroby zakaźne przenoszone drogą płciową od lipca 2013 r.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 25 przypadków kiły (w 2024 r. – 19 przypadków). Zachorowało 22 mężczyzn (88%) i 3 kobiety (12%). Z powodu zachorowania leczenia szpitalnego wymagało 7 osób. Chorowały osoby z grup wiekowych: 20 – 29 lat (10 przypadków), 30 – 39 lat (8), 40 – 49 lat (2), 50 – 59 lat (4), powyżej 60 lat (1). Zakażenia rozpoznano na podstawie objawów klinicznych oraz badań serologicznych surowicy krwi, w których uzyskano wyniki specyficzne dla zakażenia bakterią *Treponema pallidum*.

W 2025 r. w Toruniu odnotowano 7 przypadków rzeżączki (w 2024 r. – 6 przypadków). Zakażenie dwóinką rzeżączki (*Neisseria gonorrhoeae*) zdiagnozowano u 6 mężczyzn w wieku od 22 do 41 roku życia oraz u kobiety w wieku 30 lat. Zachorowania rozpoznano na podstawie objawów klinicznych oraz badań mikrobiologicznych, w których stwierdzono dwóinki rzeżączki.

Na podstawie zgłoszeń przesłanych przez lekarzy ustalono, że osoby zakażone krętkiem błędym lub dwóinką rzeżączki podejmowały ryzykowne zachowania seksualne (przypadkowe kontakty heteroseksualne bez zabezpieczenia, mężczyźni mając kontakty seksualne z mężczyznami).

W 2025 r. w Toruniu odnotowano 4 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową wywołanej przez Chlamydie (w 2024 r. – 7). Zachorowanie potwierdzono u kobiet wieku od 27 do 52 roku życia. Chore leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Choroby przenoszone przez kleszcze.

Borelioza (choroba z Lyme) jest wieloukładową chorobą zakaźną przenoszoną przez kleszcze, wywołaną przez krętki *Borrelia burgdorferi*. W jej przebiegu można wyodrębnić fazę wczesną i późną choroby. Dla wczesnej postaci choroby charakterystyczne jest występowanie rozległej zmiany skórnej (rumienia). W późnej fazie zachorowania dochodzi do zakażenia wielu narządów i układów (nerwowego, kostno-stawowego, krążenia).

W 2025 r. w Toruniu odnotowano 179 przypadków zachorowań na boreliozę, tj. o 98 więcej niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 81 przypadków).

Na boreliozę częściej chorowali chłopcy/mężczyźni (95 przypadków, 53,1%) niż dziewczęta/kobiety (84 przypadki, 46,9%).

Najwięcej przypadków wystąpiło u osób powyżej 60 roku życia (52 przypadki, 29,1%).

Ponadto zachorowania notowano u osób w wieku 0-4 lat (6 przypadków); 5-9 lat (14); 10-14 lat (4); 15-19 lat (7); 20-29 lat (13); 30-39 lat (23); 40-49 lat (30) oraz 50-59 lat (30).

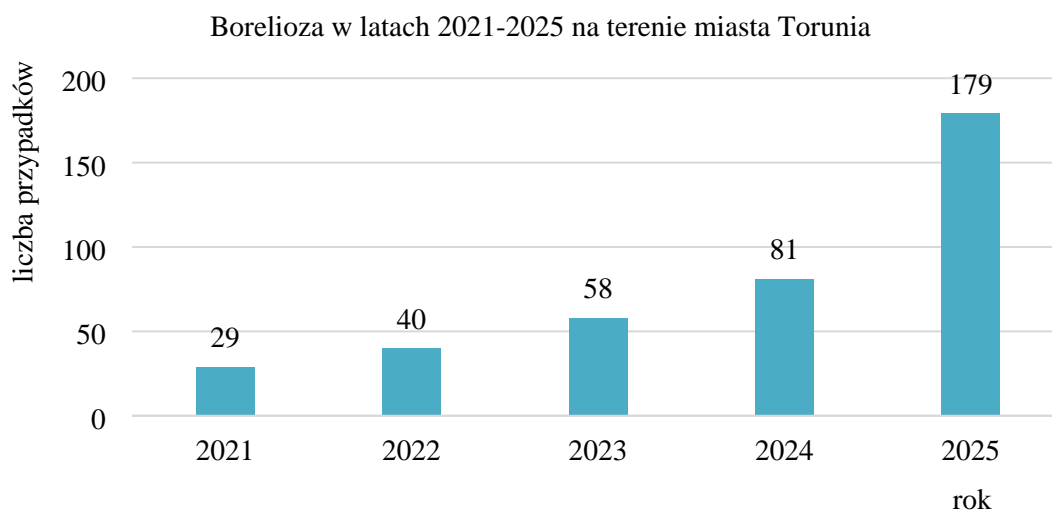
Zmiana skórna (rumień wędrujący) wystąpiła u 175 pokąsanych, u 3 osób chorych wystąpiły objawy neuroboreliozy, u 1 osoby objawy boreliozy układu stawowego.

Leczenie ambulatoryjne wdrożono w przypadku 173 chorych, 3 pacjentów wymagało leczenia szpitalnego.

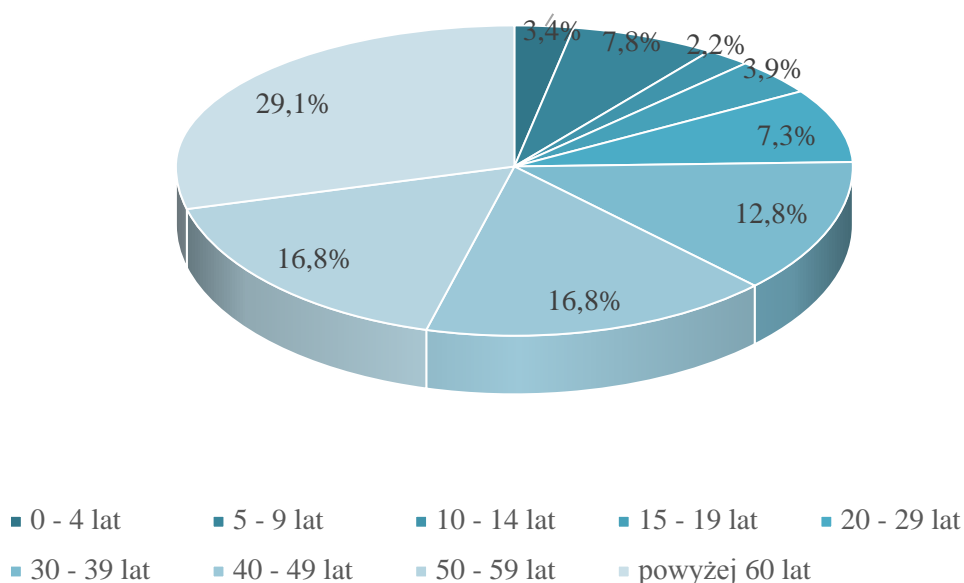
Badania diagnostyczne w kierunku zakażenia krętkami *Borrelia burgdorferi* wykonano u 33 osób.

Wszystkie przypadki choroby z Lyme można powiązać z ekspozycją na zakażone kleszcze w czasie pobytu w lasach, na polach, działkach i w innych miejscach ich bytowania.

Wobec braku możliwości czynnego uodparniania przeciwko boreliozie duże znaczenie w profilaktyce tej choroby ma podnoszenie świadomości w społeczeństwie w zakresie stosowania odpowiednich zabezpieczeń chroniących przed kleszczami (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwe postępowanie w przypadku ukłucia przez kleszcze.

Zachorowania na boreliozę w poszczególnych grupach wiekowych w Toruniu w 2025 r.

Kleszczowe zapalenie mózgu jest wirusową chorobą wywołaną przez flawiwirusy. Kleszczowe zapalenie mózgu ma najczęściej dwufazowy przebieg. Charakterystycznymi objawami dla fazy pierwszej jest gorączka, ból mięśni, oraz inne objawy przypominające grypę. W fazie drugiej tzw. neurologicznej dochodzi do zajęcia struktur centralnego układu nerwowego (opon mózgowo-rdzeniowych, mózgu, rdzenia kręgowego). W fazie tej pojawia się gorączka, silnym ból głowy oraz objawy neurologiczne (sztywność karku, napady padaczkowe, porażenia, zaburzenia równowagi i świadomości).

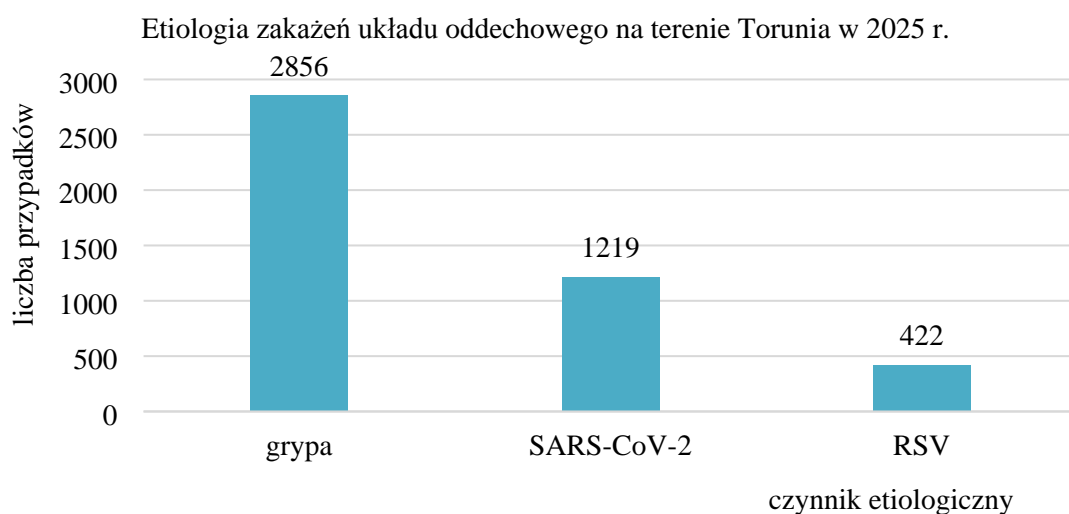
W 2025 r. zgłoszono w Toruniu 2 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu (w 2024 r. – 0). Zachorował 15-letni chłopiec oraz 51-letni mężczyzna. Chorych leczono w warunkach szpitalnych.

Zakażenia dróg oddechowych.

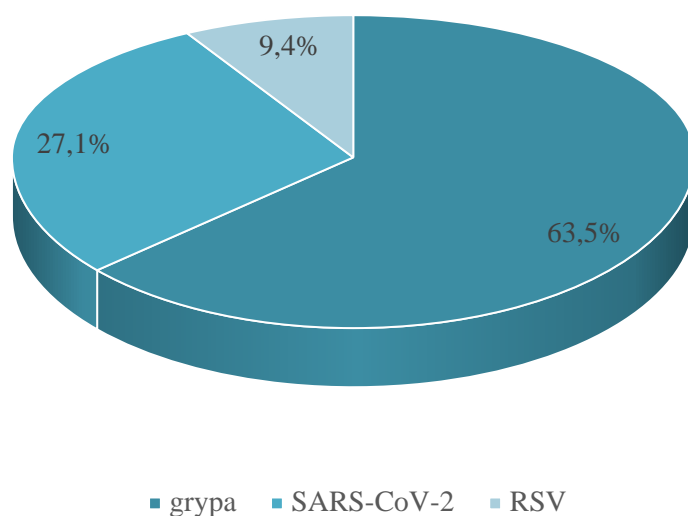
Infekcje dróg oddechowych należą do najczęściej występujących chorób zakaźnych. W 2023 r. zmianie uległ sposób rejestracji przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zakażeń dróg oddechowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze. Na potrzeby nadzoru podmioty lecznicze mają obowiązek zgłaszać zachorowania na: grypę, COVID-19 (coronavirus disease 2019; zakażenie wywołane wirusem SARS-CoV-2) oraz zakażenia RSV (Respiratory Syncytial Virus).

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono:

- 2856 przypadków **grypy** (63,5% spośród wszystkich zgłoszonych przypadków zakażeń dróg oddechowych), w tym 105 przypadków grypy potwierdzonej testem molekularnym;
- 1219 przypadków **zakażeń wirusem SARS-CoV-2** potwierdzonych testem antygenowym lub molekularnym (27,1%);
- 442 przypadki **RSV** (9,4%).

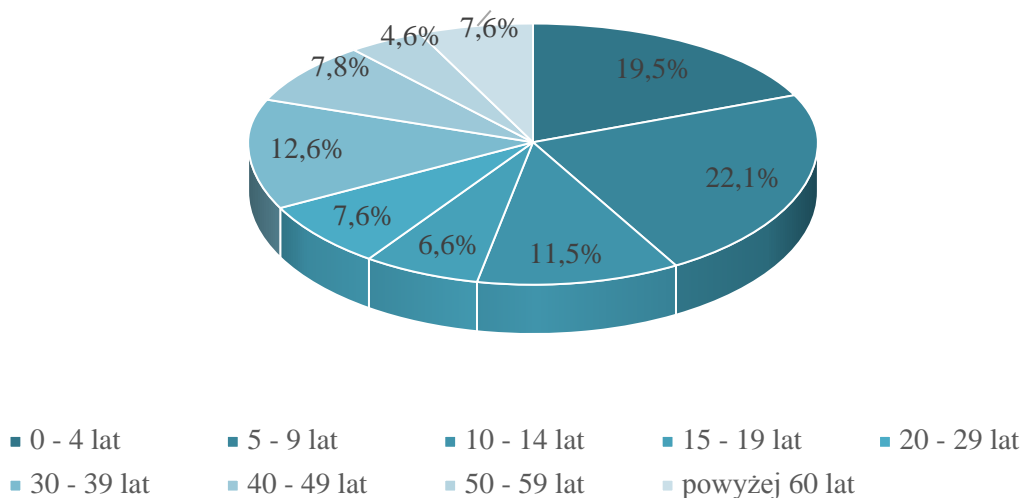
Etiologia zakażeń układu oddechowego na terenie Torunia w 2025 r.

W 2025 r. odnotowano znaczący wzrost, w porównaniu z rokiem poprzednim, liczby przypadków zachorowań na gripę potwierdzonych przy pomocy testów antygenowych lub molekularnych (w 2025 r. – 2856 przypadków; w 2024 r. – 1629 przypadków). Zachorowało 1512 dziewcząt/kobiet (52,9%) oraz 1344 chłopców/mężczyzn (47,1%). Najwięcej przypadków zachorowań odnotowano w grupie dzieci do 14 roku życia (1518 przypadków) – zachorowało 557 dzieci w wieku do 4 roku życia (19,5%), 632 dzieci w wieku od 5 do 9 roku życia (22,1%) oraz 329 dzieci w wieku od 10 do 14 roku życia (11,5%). W grupie osób wieku 15-19 lat odnotowano 189 przypadków (6,6%), 20-29 lat – 217 przypadków (7,6%), 30-39 lat – 359 przypadków (12,6%), 40-49 lat – 223 przypadki (7,8%), 50-59 lat – 132 przypadki (4,6%), powyżej 60 roku życia – 218 przypadków (7,6%). Z powodu zachorowania hospitalizowano 127 osób, pozostałych chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

W przeprowadzonych badaniach molekularnych potwierdzono 71 zachorowań wywołanych zakażeniem wirusem grypy typu A oraz 34 zachorowania wywołane zakażeniem wirusem grypy typu B.

Zachorowania na gripę w poszczególnych grupach wiekowych w Toruniu w 2025 r.

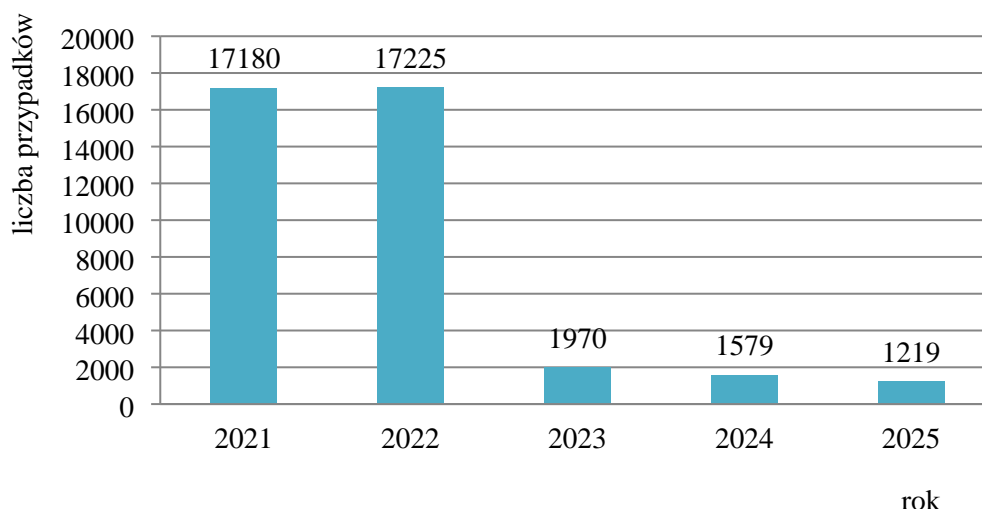

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 442 przypadki zakażeń dróg oddechowych wywołanych przez wirus RSV (w 2024 r. – 155 przypadków). Zachorowało 225 dziewcząt/kobiet (50,9%) oraz 217 chłopców/mężczyzn (49,1%). Najwięcej przypadków zachorowań odnotowano w grupie dzieci do 4 roku życia – 321 przypadków. W grupie wiekowej 5-9 lat wystąpiło 39 zachorowań; 10-14 lat – 18; 15-19 lat – 4; 20-29 lat – 11; 30-39 lat – 8; 40-49 lat – 9; 50-59 lat – 9; wśród osób powyżej 60 roku życia – 23. Z powodu zachorowania hospitalizowano 69 osób, pozostałych chorych leczono w warunkach ambulatoryjnych.

W 2025 r. w Toruniu odnotowano dalszy spadek liczby zakażeń wywołanych przez wirus SARS-CoV-2 – zarejestrowano 1219 przypadków (w 2024 r. – 1579 przypadków, w 2023 r. – 1970; w 2022 r. – 17225).

W 2025 r. w Toruniu zarejestrowano 9 ogniska zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (w 2024 r. – 4). Zbiorowe zachorowania wystąpiły w placówkach opieki zdrowotnej (8 ogniska) i w zakładzie opiekuńczo-leczniczym (1 ognisko).

Zakażenia SARS-CoV-2 w latach 2021 - 2025 na terenie Torunia

Neuroinfekcje

Zakażenie ośrodkowego układu nerwowego (OUN) stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia. Najczęściej występującą postacią zakażeń OUN jest **zapalenie mózgu** oraz **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** (ZOMR).

Infekcje OUN mogą być wywołane przez bakterie, wirusy, grzyby lub pasożyty.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 8 przypadków neuroinfekcji (w 2024 r. – 18 przypadków).
Odnotowano:

- 4 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowych,
- 2 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu
- 2 przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych innego i nieokreślonego.

Zachorowały 2 dziewczynki w wieku 4 i 13 lat, 2 kobiety w wieku 41 i 42 lat oraz 4 mężczyzn w wieku 32, 46, 48 i 76 lat. Wszyscy chorzy byli hospitalizowani, a rozpoznania potwierdzano na podstawie objawów klinicznych, ogólnego badania płynu mózgowo-rdzeniowego oraz diagnostycznych testów w kierunku najczęstszych czynników etiologicznych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych (posiewy, badania metodą RT-PCR, testy lateksowe).

Czynnik etiologiczny odpowiedzialny za wystąpienie objawów zachorowania ustalono w 2 przypadkach (human herpesvirus – 1; Escherichia coli – 1).

Choroby inwazyjne

Choroby wywołane przez Streptococcus pyogenes.

Od wielu lat dominującą postacią kliniczną inwazyjnego zakażenia wywołanego przez Streptococcus pyogenes jest **róża** – choroba skóry przebiegająca z ostrym stanem zapalnym skóry i tkanki podskórnej.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 42 przypadki zachorowań na różę, tj. podobnie jak w roku poprzednim (w 2024 r. – 38).

Zachorowało 20 kobiet (47,6%) oraz 22 mężczyzn (52,4%). Wszystkie przypadki zachorowań wystąpiły u osób dorosłych. Najczęściej chorowały osoby w wieku powyżej 60 roku życia (29 przypadków). W pozostałych grupach wiekowych odnotowano: 2 zachorowania wśród osób w wieku 20-29 lat, 1 zachorowanie wśród osób w wieku 30-39 lat, 2 zachorowania w grupie wiekowej 40-49 lat, 8 zachorowań w grupie wiekowej 50-59 lat.

Hospitalizowano 29 osób. Leczenie ambulatoryjne wdrożono w 23 przypadkach.

W 2025 r. odnotowano 3 przypadki posocznicy wywołanej przez Streptococcus pyogenes (w 2024 r. – 2 przypadki). Zachorowały 3 kobiety w wieku 63-lat, 76-lat oraz 77-lat.

Chorzy leczono w warunkach szpitalnych.

System nadzoru epidemiologicznego obejmuje również rejestrację nieinwazyjnego zakażenia *Streptococcus pyogenes* – **płonicę (szkarlatynę)**.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 63 przypadki (2024 r. – 214 przypadków).

Zachorowało 32 dziewcząt, 29 chłopców oraz 2 mężczyzn. Wśród dzieci do 14 roku życia odnotowano 60 przypadków (95,2% ogółu zachorowań). Pojedyncze przypadki rejestrowano w pozostałych grupach wiekowych (15-19 lat – 1 przypadek, powyżej 20 lat – 2 przypadków). Choroby leczono w warunkach ambulatoryjnych.

Choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*.

Streptococcus pneumoniae (dwoinka zapalenia płuc, pneumokok) jest chorobotwórczym drobnoustrojem wywołującym **inwazyjną chorobę pneumokokową (IChP)**. Najczęściej rejestrowaną postacią kliniczną inwazyjnej choroby pneumokokowej (IChP) jest posocznica i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 31 przypadków inwazyjnej choroby pneumokokowej (w 2024 r. – 39 przypadków); u 11 osób rozpoznano posocznicę, u 11 osób zapalenie płuc, a u 9 osób posocznicę i zapalenie płuc.

Zachorowało 14 mężczyzn oraz 17 kobiet. Najwięcej przypadków odnotowano wśród osób w wieku powyżej 60 roku życia (25 zachorowań). Pojedyncze przypadki rejestrowano w pozostałych grupach wiekowych (20-29 lat – 1 przypadek; 40-49 lat – 1; 50-59 lat – 4).

Skuteczną metodą zapobiegania inwazyjnej chorobie pneumokokowej są szczepienia ochronne.

Choroby wywołane przez *Neisseria meningitidis*.

W 2025 r. w Toruniu nie odnotowano przypadków zakażeń wywołanych przez *Neisseria meningitidis* (w 2024 r. – 2 przypadki).

Choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 2 przypadki choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* (w 2024 r. – 3 przypadki). Zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae* rozpoznano u noworodka płci żeńskiej oraz 38-letniego mężczyzny – pensjonariusza ZOL. U noworodka zachorowanie przebiegało pod postacią posocznicy, natomiast u mężczyzny pod postacią posocznicy i zapalenia płuc. Chorych leczono w warunkach szpitalnych.

Pokąsania przez zwierzęta oraz inne narażenia na zachorowania na wściekliznę.

W 2025 r. w Toruniu zwierzęta pokąsały 196 osób, tj. o 11 przypadków więcej niż w roku poprzednim (w 2024 r. – 185 przypadków).

Podobnie jak w poprzednich latach najczęstsze były pokąsania przez psy (131) oraz koty (57). Ponadto odnotowano pokąsania przez wiewiórki (5), szczura (1), jeża (1) oraz małpę (1).

W ramach współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z Inspekcją Weterynaryjną Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu przekazał Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Toruniu dane 140 właścicieli zwierząt, które pokąsały inne osoby, celem przeprowadzenia obserwacji weterynaryjnej wykluczającej wściekliznę. W trakcie obserwacji u żadnego ze zwierząt nie potwierdzono wścieklizny.

Z powodu braku możliwości prowadzenia obserwacji weterynaryjnej w 2025 r. szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadzono u 56 osób (28,6 % ogółu pokąsanych).

Choroby rzadkie.

Spośród chorób rzadkich w 2025 r. w Toruniu zgłaszano zachorowania na zapalenie płuc wywołane przez pałeczki *Legionella pneumophila* oraz gorączkę Denga.

Zakażenia wywołane przez pałeczki *Legionella pneumophila* są realnym zagrożeniem dla zdrowia publicznego. Zakażenie ww. bakterią może przebiegać łagodnie, podobnie do grypy lub powodować ciężkie zapalenie płuc zwane chorobą legionistów. *Legionella* bytuje w naturalnych lub sztucznych (basen) zbiornikach wodnych, w wodnych systemach chłodzących i systemach nawilżania powietrza. Do zakażenia dochodzi w wyniku wdychania aerozolu wodnego skażonego pałeczkami *Legionella*.

W 2025 r. Toruniu wystąpiły 3 przypadki **choroby legionistów** (w 2024 r. – 5 przypadków). Zachorowania rozpoznano u 3 mężczyzn w wieku 36, 55, oraz 60 lat. Chorzy z objawami infekcji (gorączka, duszności, osłabienie, biegunka, wymioty) zgłosili się do szpitala. Zachorowania potwierdzono na podstawie badań antygeny *Legionella pneumophila*.

W ramach prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych mających na celu ujawnienia źródeł zakażeń pałeczkami *Legionella pneumophila* pobrano do badania próbki wody z mieszkań chorych. W przypadku stwierdzenia skażenia sieci wewnętrznej, w zależności od stopnia skażenia pałeczkami *Legionella pneumophila* wydano zalecenia dla właścicieli mieszkań i zarządców nieruchomości (podjęcie działań naprawczych, takich jak czyszczenie i dezynfekcja sieci, zakaz używania natrysku, przeprowadzanie badań kontrolnych).

Gorączka Denga to choroba wirusowa, której rezerwuarem są chorzy ludzie lub zwierzęta. Wektorem dengi są komary. Choroba charakteryzuje się ostrym początkiem z wystąpieniem gorączki i różnorodnych objawów, wśród których powtarza się ból głowy w okolicy czołowej, pozagałkowe bóle oczu, bóle mięśni, kości i stawów oraz osłabienie i wysypka.

W 2025 r. w Toruniu zgłoszono 1 przypadek **Gorączki Denga**. Zachorował 34-letni mężczyzna; chory z objawami zakażenia leczony był w szpitalu. W trakcie wywiadu epidemiologicznego ustalono, że przed zachorowaniem mężczyzna przebywał w Indiach, gdzie doszło do zakażenia.

Wykonawstwo szczepień ochronnych.

W Polsce Program szczepień ochronnych (PSO) co roku jest aktualizowany Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym. Kalendarz szczepień określa wiek dzieci i młodzieży, w którym powinny być przeprowadzane szczepienia.

Stan uodpornienia dzieci do 2 roku życia.

Szczepieniom przeciwko gruźlicy podlegało 1290 noworodków, zaszczepiono 1266, tj. 98,1%. Stan uodpornienia niemowląt w pierwszym roku życia przeciwko wzv typu B wyniósł 86% (1110 dzieci).

Z rocznika 2024 przeciwko rotawirusom uodporniono 1318 dzieci, tj. 93,9%, natomiast z rocznika 2025 uodporniono 907 dzieci, tj. 70,3%.

Od 2 miesiąca do 2 lat dzieci podlegają obowiązkowym cyklom szczepień przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi, poliomyelitis, *Haemophilus influenzae* typu b oraz zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*.

W drugim roku życia dzieci zostały uodpornione przeciwko:

- błonicy, tężcowi i krztuścowi w 97,5% (1369 dzieci),
- poliomyelitis w 97,4% (1367 dzieci),
- *Haemophilus influenzae* typu b w 97,4% (1368 dzieci),
- *Streptococcus pneumoniae* w 97,9% (1374 dzieci).

Uodpornienie przeciwko odrze, śwince, różyczce w drugim roku życia uzyskało 82,8% dzieci podlegających szczepieniom (1163 dzieci).

**Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w Toruniu
u dzieci do 2 roku życia w latach 2021 – 2025**

Rodzaj szczepienia	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych
BCG	98,1	98,1	98,3	98,3	98,2
wzw typu B	87,2	86	84,6	86,4	86
zakażenia rotawirusami	58,5	59,9	65,7	60	70,4
błonica, tężec, krztusiec	97,6	97,3	97,3	98,1	97,5
Poliomyelitis	97,3	97,3	97,2	98,1	97,4
Haemophilus influenzae typu b	97,6	97,4	97,3	98,3	97,4
Streptococcus pneumoniae	97	97,5	97,5	98,1	97,9
MMR – odra, świnka, różyczka	82,2	76,7	80	81,1	82,8

Stan uodpornienia dzieci i młodzieży w wieku szkolnym

Stan uodpornienia dzieci w 6 roku życia (2178 dzieci), podlegającym w 2025 r. pierwszej dawce szczepienia przypominającego przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis wyniósł 76,5% (1666 dzieci). Szczepienie przypominające przeciwko odrze, śwince i różyczce podano 1675 dzieci (76,9%). Drugiej dawce szczepienia przypominającego przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi podlegała młodzież w 14 roku życia (2407 osób), przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi zaszczepiono 1836 osób – 76,3%. Trzeciej dawce szczepienia przeciwko błonicy i tężcowi podlegała młodzież w 19 roku życia (2157 osób), zaszczepiono 1223 osoby, tj. 56,7%. Pozostałe osoby zostaną zaszczepione w 2026 r.

**Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w Toruniu
u dzieci i młodzieży szkolnej w latach 2021 – 2025**

Rodzaj szczepienia	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych	% zaszczepionych
błonica, tężec, krztusiec w 6 r. ż.	62,8	65,4	69,2	70,3	76,5
Poliomyelitis w 6 r. ż.	62,8	65,4	69,2	70,3	76,5
MMR - odra, świnka, różyczka w 6 r. ż.	63,8	66,8	68,7	70,3	76,9
błonica, tężec, krztusiec w 14 r. ż.	71,6	73,5	74,8	75,4	76,3
Td – tężec, błonica w 19 r. ż.	63,7	69	69,9	67	56,7

Szczepienie przeciwko ospie wietrznej przeprowadzono u 876 dzieci narażonych w ramach szczepień obowiązkowych.

Szczepienie przeciw tężcowi po narażeniu przeprowadzono u 2383 osób.

W 2025 r. w Toruniu zarejestrowano **32 niepożądane odczyny poszczepienne**, zgłoszone przez lekarzy prowadzących działalność leczniczą, w tym 31 łagodnych i 1 o charakterze poważnym.

W 2025 r. z placówek ochrony zdrowia zgłoszono 1004 osoby uchylające się od obowiązku szczepień, w tym 7 osób narażonych na zakażenie wścieklizną, 2 osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną wzw typu B oraz 1 osobę zakażoną wirusem zapalenia wątroby typu C, podlegające obowiązkowi szczepień. Ogółem nie zaszczepiono zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych 922 osób. W związku z powyższym prowadzono działania edukacyjne; ponadto wystawiono 37 upomnień dotyczących wezwania do wykonania obowiązku szczepień, 55 postanowień dotyczących zarzutów w sprawie egzekucji administracyjnej i 27 tytułów wykonawczych.

Wnioski

1. Odnotowano gwałtowny wzrost liczby zachorowań na boreliozę (w 2025 r. – 179 przypadków, w 2024 r. – 81), grypę (w 2025 r. – 2856 przypadków, w 2024 r. – 1629) oraz zakażeń dróg oddechowych wywołanych przez RSV (w 2025 r. – 442 przypadki, w 2024 r. – 155).
2. Zaobserwowano znaczący wzrost zgłaszanych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych wywołanych przez biologiczne czynniki chorobotwórcze (w 2025 r. – 640 przypadków, w 2024 r. – 526).
3. Zarejestrowano więcej przypadków zachorowań i zakażeń na ospę wietrzną (w 2025 r. – 410 przypadków, w 2024 r. – 340) oraz kiłę (w 2025 r. – 25 przypadków, w 2024 r. – 19)
4. Zgłoszono podobną jak w roku poprzednim liczbę bakteryjnych zakażeń pokarmowych (w 2025 r. – 233 przypadki, w 2024 r. – 228), zachorowań na różę (w 2025 r. – 42 przypadki, w 2024 r. – 38), rzeżączkę (w 2025 r. – 7 przypadków, w 2024 r. – 6), gruźlicę (w 2025 r. – 13 przypadków, w 2024 r. – 13), zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu B (w 2025 r. – 27 przypadków, w 2024 r. – 24) i nowowykrytych zakażeń wirusem HIV (w 2025 r. – 17 przypadków, w 2024 r. – 17).
5. W 2025 r. zgłoszono pojedyncze przypadki zachorowań na nagminne zapalenie przyusznicy (świnka), różyczkę, kleszczowe zapalenie mózgu, inwazyjne zakażenia wywołane przez *Haemophilus influenzae*.
6. Zaobserwowano spadek liczby zgłaszanych zachorowań na krztusiec (w 2025 r. – 69 przypadków, w 2024 r. – 178), płonicę (w 2025 r. – 63 przypadki, w 2024 r. – 214), inwazyjne zakażenia wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (w 2025 r. – 31 przypadków, w 2024 r. – 39), infekcji układu nerwowego (w 2025 r. – 8 przypadków, w 2024 r. – 18), zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (w 2025 r. – 1219 przypadków, w 2024 r. – 1579) oraz wirusem zapalenia wątroby typu C (w 2025 r. – 23 przypadki, w 2024 r. – 32).
7. W 2025 r., podobnie jak w roku poprzednim, odnotowano 27 zgonów z powodu zakażeń lub zachorowań na choroby zakaźne.
8. W grupie chorób rzadkich w 2025 r. rejestrowano zachorowania na legionelozę (3 przypadki) oraz gorączkę krwotoczną Denga (1 przypadek).
9. Powszechny program szczepień przeciw HPV realizujący założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030 znacząco przyczyni się do zmniejszenia liczby zachorowań na raka szyjki macicy i inne choroby nowotworowe.
10. Utrzymuje się tendencja wzrostowa liczby rodziców uchylających się od obowiązku szczepień swoich dzieci czego konsekwencją może być nawrót epidemii chorób zakaźnych. W 2025 r. nie zaszczepiono zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych 1004 osób (w 2024 r. – 647).

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY ŚRODOWISKA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Woda przeznaczona do spożycia, dostarczana mieszkańcom miasta Torunia, pochodzi z wodociągu Toruń, administrowanego przez Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Rybaki 31-35 w Toruniu. Woda zasilająca wodociąg Toruń pochodzi z ujęcia powierzchniowego w Lubiczu, ujęcia infiltracyjnego w Jedwabnie oraz ujęć podziemnych, zlokalizowanych w Wielkiej Nieszawce i Czerniewicach. Wodociąg Toruń ujęty jest w grupie wodociągów raportowanych do Komisji Europejskiej.

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia stanowią wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.). W celu zapewnienia mieszkańcom Torunia dobrej i bezpiecznej wody do spożycia Toruńskie Wodociągi, zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz. 757 ze zm.), prowadziły wewnętrzną kontrolę jakości wody w oparciu o sporządzony i uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Toruniu harmonogram badań w zakresie monitoringu parametrów grupy A (badania podstawowe) i parametrów grupy B (badania rozszerzone). W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w 2025 r. prowadził bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody do spożycia, pobierając do badań próbki wody w zakresie parametrów grupy A i parametrów grupy B, weryfikował wywiązywanie się producenta wody z realizacji badań jakości wody i przekazywania sprawozdań z badań jakości wody, monitorował wywiązywanie się z obowiązków mających na celu zapewnienie należytej jakości dostarczanej wody, analizując przekazane sprawozdania z badań jakości wody.

Na podstawie wyników prowadzonego monitoringu wewnętrznego Toruńskich Wodociągów oraz nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy stwierdzić, że mieszkańcy Torunia zaopatrywani są w wodę bezpieczną dla zdrowia ludzkiego, wolną od mikroorganizmów chorobotwórczych, stanowiących potencjalne zagrożenie oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie miasta nie stanowi ryzyka dla zdrowia ludzi. Dzięki stosowaniu nowoczesnej technologii uzdatniania, bieżącemu monitorowaniu produkcji wody i sieci wodociągowej oraz stałemu monitorowaniu parametrów jakości wody, dostarczana jest woda o coraz lepszej jakości i lepszych walorach smakowych.

Nadal dostępne są cztery bezpłatne punkty czerpalne dla mieszkańców Torunia – przy ulicach: Malinowskiego 4, Bażyńskich 30/36, Legionów 70/76 oraz Żółkiewskiego 13-19 – zasilane przez wodę dostarczaną z wodociągu Toruń. Ujęcie wody zlokalizowane przy Szpitalu Specjalistycznym dla Dzieci i Dorosłych przy ul. Konstytucji 3 Maja 42 w Toruniu jest w dalszym ciągu wyłączone z użytkowania, w związku z czym bezpłatny punkt czerpalny wody zlokalizowany przy szpitalu jest nieczynny.

Na wypadek awarii sieci Toruńskie Wodociągi dysponują dwoma cysternami do transportu wody przeznaczonej do spożycia; są to:

- cysterna o pojemności 9000 litrów z systemem do dezynfekcji wody za pomocą lampy UV Aqua Safe (kupiona w 2024 r.),
- przyczepa typ ZW 101.T o pojemności 1000 litrów.

W 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu znajdowało się również 5 indywidualnych ujęć wody, z których woda dostarczana jest w ramach działalności gospodarczej do budynków użyteczności publicznej i podmiotów działających na rynku spożywczym.

Jakość wody z czterech ujęć odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia, oceniona była jako przydatna do spożycia przez ludzi i nie stanowiła zagrożenia dla prowadzonej działalności gospodarczej. W związku z przekroczeniem parametru bakterii grupy coli w wodzie dostarczanej z jednego z indywidualnych ujęć została wydana decyzja administracyjna.

Na bezpieczną dla zdrowia jakość wody dostarczaną mieszkańcom Torunia ma wpływ dobra współpraca producentów wody z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Toruniu, która umożliwia dokonywanie bieżących ocen jakości produkowanej wody w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów. Prawidłowo prowadzona była kontrola wewnętrzna w celu zapewnienia należytej jakości produkcji, dystrybucji i kontroli jakości dostarczanej wody.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2025 r. stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej nie budził większych zastrzeżeń. Ewentualne nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli dotyczyły bieżącego stanu sanitarno-higienicznego obiektów i usuwane były w wyznaczonym terminie.

Branża beauty przeżywa w ostatnich latach dynamiczny rozwój, co prowadzi do zwiększenia ryzyka sanitarnego nie tylko wśród klientów, ale również osób wykonujących zabiegi. Usługi kosmetyczne stają się coraz bardziej inwazyjne. Aby były bezpieczne wymagane jest zachowanie reżimu sanitarnego, właściwe postępowanie z narzędziami i sprzętem, prawidłowe opracowanie oraz wdrożenie procedur. W 2025 r. skontrolowano 123 zakłady branży beauty; nieprawidłowości stwierdzono w pięciu zakładach.

W zakładach, w których przy wykonywaniu zabiegów dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę korzystających z usług przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Procedury obejmują sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. Ponadto w każdym ze skontrolowanych zakładów używany jest sprzęt jednorazowego użytku.

W przeważającej liczbie skontrolowanych zakładów, w których przy wykonywaniu zabiegów dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek i używane są narzędzia wielokrotnego użytku, sterylizacja narzędzi prowadzona jest na miejscu przy użyciu autoklawu. Tylko nieliczne zakłady zlecają wykonanie procesu sterylizacji innym podmiotom (głównie do centralnych sterylizatori w szpitalach). W takich przypadkach sprawdzana jest procedura dotycząca transportu narzędzi do miejsca sterylizacji i po sterylizacji.

W zakładach wyposażonych w autoklaw wnikliwej kontroli podlega sposób postępowania z narzędziami poddawanymi sterylizacji oraz kontrola samego procesu sterylizacji przy wykorzystaniu testów fizykochemicznych (przy każdym procesie sterylizacji) oraz mikrobiologicznych (co 3 miesiące).

Wśród obiektów świadczących **usługi hotelarskie** znajdują się obiekty zróżnicowane, zarówno pod względem warunków technicznych i standardu wyposażenia, jak i zakresu oraz poziomu świadczonych usług.

W 2025 r. nieprawidłowości stwierdzono tylko w jednym spośród 23 skontrolowanych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą nadzór nad **solariami** na podstawie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium z dnia 15 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2111). Kontrole obejmują m. in. zagadnienia takie jak: obowiązek całkowitego zakazu promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solarium, zakaz udostępniania solarium osobom nieletnim, obowiązek prawidłowego oznakowania dot. zakazu korzystania z solarium przez osoby niepełnoletnie oraz negatywnych skutków korzystania z solarium, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium z dnia 18 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 275).

Kontrole przeprowadzone w 2025 r. wykazały, że wszystkie podmioty prowadzące powyższą działalność spełniają obowiązujące przepisy.

Sukcesywnie obserwowany jest wzrost liczby **placówek pomocowych** dla osób starszych, co ma na celu aktywizację seniorów oraz przeciwdziałanie ich marginalizacji. Placówki cieszą się dużą popularnością wśród seniorów. Obiekty z tej grupy, na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2025 r. oraz w latach poprzednich, można ocenić jako bardzo dobre.

Pozytywnie należy ocenić przestrzeganie w obiektach użyteczności publicznej przepisów w zakresie **ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych**, co również jest przedmiotem kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Pływalnie.

Na terenie Torunia znajduje się 18 pływalni: 13 krytych, 3 odkryte, stanowiące kompleks basenów letnich funkcjonujących wyłącznie latem (na Skarpie, na Bydgoskim Przedmieściu i przy ul. Kujawskiej) oraz 2 pływalnie mieszane (kryto-odkryte) przy ul. Bażyńskich 9/17 i na Bulwarze Filadelfijskim.

W 2025 r. z pływalni w Toruniu pobrano do badań 1386 próbek wody do kąpielii, w tym 1273 próbki zostały pobrane przez zarządzających pływalniami w ramach kontroli wewnętrznej, a 113 – w ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu. Przekroczenia oznaczanych parametrów w wodzie do kąpielii stwierdzono w 118 próbkach, tj. w ok. 8,5% wszystkich zbadanych prób. Jakość wody nie spełniała okresowo wymagań mikrobiologicznych wody do kąpielii w 9 pływalniach. Przyczyną takiej sytuacji była najczęściej stwierdzana ponadnormatywna liczba pałeczek Legionella sp. oraz ogólna liczba mikroorganizmów w temp. $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h. W kilku próbach wykryto oraz bakterie chorobotwórcze, takie, jak Pseudomonas aeruginosa. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych przez zarządzających pływalniami uzyskano poprawę jakości wody w zakresie mikrobiologicznym. Przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono w 12 pływalniach. Najczęściej kwestionowanym parametrem fizykochemicznym był chloroform. W kilkudziesięciu próbach stwierdzono również ponadnormatywną mętność. Zarządzający pływalniami po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskali poprawę jakości wody w zakresie stwierdzonych parametrów fizykochemicznych.

W 2025 r. w natryskach w 5 toruńskich pływalniach krytych stwierdzono ponadnormatywną liczbę pałeczek Legionella sp.

Bardzo wysokie skażenie pałeczkami Legionella sp. stwierdzono w krytej pływalni Szkoły Podstawowej Nr 8. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał decyzję administracyjną nakazującą niezwłoczne podjęcie działań naprawczych zmierzających do redukcji liczby bakterii Legionella sp. oraz doprowadzenia jakości wody ciepłej w natryskach do zgodnej z wymaganiami obowiązującego rozporządzenia. Badania po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały poprawę jakości wody ciepłej.

Wysokie skażenie pałeczkami Legionella sp. stwierdzono w krytych pływalniach Szkoły Podstawowej Nr 28 oraz Zespołu Szkół Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał stosowne decyzje administracyjne; badania po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały poprawę jakości wody ciepłej.

Średnie skażenie pałeczkami Legionella sp. stwierdzono w krytej pływalni Uniwersyteckiego Centrum Sportowego UMK w Toruniu oraz kryto-odkrytej pływalni Hotelu Copernicus w Toruniu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał stosowne decyzje administracyjne; badania po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały poprawę jakości wody ciepłej.

Nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego obiektu stwierdzono na krytej pływalni Szkoły Podstawowej Nr 32 w Toruniu, w związku z czym została wydana decyzja administracyjna, nakazująca ich usunięcie.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą.

W 2025 r. na terenie Torunia pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego znajdowało się łącznie 358 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Kontrole sanitarne zostały przeprowadzone w 173 placówkach; nieprawidłowości stwierdzono w 23, tj. w 13,3% spośród skontrolowanych obiektów.

Wśród obiektów zapewniających stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, takich jak szpitale i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, znaczna część nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni (ścian, sufitów) i wyposażenia pomieszczeń (mebli). Wynika to z wieloletniej eksploatacji budynków oraz wiąże się z potrzebą przeprowadzenia prac remontowo-modernizacyjnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wydał stosowne decyzje administracyjne; placówki są w trakcie realizacji nałożonych obowiązków.

Niestety w ostatnim roku wzrosła liczba placówek nie spełniających w pełni wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą z dnia 26 marca 2019 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 402). Jest to związane z rejestracją nowych obiektów w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą (RPWDL) lub dokonywaniem zmian w obrębie już istniejących.

W ostatnich latach zauważalny jest wzrost liczby nowych placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych. Spośród powstałych w 2025 r. placówek tej kategorii wysokim standardem pomieszczeń wyróżniają się: przychodnia RUBINMED przy ul. Łyskowskiego 18 oraz DOKTOR BARNABA Centrum Zdrowia i Medycyny Rodzinnej przy ul. Szosa Chełmińska 168/10.

W tej grupie obiektów mieszczą się także zakłady rehabilitacji leczniczej. W obiektach tego typu powtarzającym się problemem jest niewystarczająca liczba stanowisk higieny rąk dla personelu. W wielu przypadkach jedno stanowisko do mycia i dezynfekcji rąk przeznaczone jest dla dwóch lub nawet większej liczby pomieszczeń.

Utrzymaniem czystości w większości skontrolowanych w 2025 r. podmiotów wykonujących działalność leczniczą zajmował się personel zatrudniony przez jednostki. Firmy zewnętrzne usługę sprzątania świadczą dla większości szpitali oraz nielicznych przychodni. Czystość bieżąca w skontrolowanych obiektach nie budziła zastrzeżeń.

Postępowanie z bielizną w szpitalach poddanych kontroli w 2025 r. było prawidłowe. W trakcie przeprowadzanych kontroli sprawdzano m. in. procedury określające sposób postępowania z bielizną szpitalną. Procedury opracowane były prawidłowo. Sprawdzano także znajomość procedury postępowania z bielizną pościelową przez odpowiedzialnych za to pracowników. W większości obiektów ambulatoryjnych podczas świadczenia usług używane były podkłady i prześcieradła jednorazowe. Stale wprowadzane są przez część podmiotów jednorazowe elementy odzieży dla pacjentów. Bielizna wielorazowa w przypadku wszystkich szpitali przekazywana była do pralni z barierą higieniczną. Natomiast wiele mniejszych obiektów, szczególnie gabinety prywatne, prały bieliznę (fartuchy) we własnym zakresie z zachowaniem odpowiednich procedur higienicznych. Podmioty lecznicze przestrzegały zasady rozdzielności przechowywania odzieży własnej i roboczej.

Podczas kontroli w podmiotach leczniczych sukcesywnie prowadzone były działania edukacyjne z zakresu segregacji odpadów medycznych zgodnie z obowiązującym katalogiem odpadów. W części skontrolowanych obiektów odpady inne niż niebezpieczne, klasyfikowane były w sposób niewłaściwy jako odpady medyczne zakaźne o kodzie 18 01 03*. Zalecenia pokontrolne w tym zakresie mogą wpłynąć na uzyskiwanie rzeczywistych danych liczbowych co do rodzaju, klasyfikacji i ilości odpadów wytwarzanych w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych w danym obiekcie oraz ich właściwe ewidencjonowanie w Bazie Danych o Produktach i Opakowaniach oraz Gospodarce Odpadami.

Skażenie sieci wewnętrznej instalacji wody ciepłej bakterią Legionella sp.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017 r. nakłada na właścicieli lub zarządców budynków, w których prowadzona jest działalność lecznicza w postaci stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny, obowiązek kontroli jakości wody w zakresie skażenia sieci wewnętrznej bakterią Legionella sp.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem ciepła woda użytkowa powinna odpowiadać wymaganiom wody przeznaczonej do spożycia oraz spełniać wymagania mikrobiologiczne jakim powinna odpowiadać woda ciepła tj. wartość parametryczna liczby bakterii Legionella sp. w próbce wody nie może przekraczać 100jtk/100ml. Postępowanie w przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej liczby bakterii uzależnione jest od stopnia skażenia sieci instalacji wewnętrznej wody ciepłej, co również określa ww. rozporządzenie.

W 2025 r. na terenie Torunia w grupie podmiotów wykonujących działalność leczniczą z rodzaju „stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne” wykonywane były badania ciepłej wody w zakresie parametru Legionella sp. z wewnętrznych instalacji budynków, zgodnie harmonogramami przesłanymi do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu. Wszystkie placówki wykonywały badania ciepłej wody użytkowej w kierunku występowania bakterii z rodzaju Legionella sp. z częstotliwością określoną w ww. rozporządzeniu.

Wśród szpitali przekroczenia parametru Legionella sp. w wewnętrznej instalacji wody ciepłej występowały jedynie w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu. W tej placówce skażenia pałeczką Legionella sp. odnotowywane są cyklicznie; nadal obowiązuje decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu wydana w 2023 r. oraz dwie kolejne decyzje wydane w 2025 r. Ze względu na utrzymujący się brak stabilności jakości wody ciepłej prowadzono intensywny nadzór sanitarny; przeprowadzono także zebranie konsultacyjne z przedstawicielami szpitala. Pod koniec 2025 r. szpital sfinalizował ostatni etap zadania „Modernizacja poziomów instalacji ciepłej wody użytkowej oraz cyrkulacji w budynku głównym Szpitala Miejskiego w Toruniu, na potrzeby zapewnienia ciągłości dostaw wody i bezpieczeństwa sanitarnego”.

W 2025 r. przekroczenia parametru Legionella sp. (wysokie skażenie) stwierdzono w jednym z dwóch toruńskich zakładów opiekuńczo-leczniczych. Wydana została decyzja administracyjna nakazująca doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami; po przeprowadzonych działaniach naprawczych uzyskano wyniki badania wody wskazujące na redukcję liczby bakterii i brak skażenia.

Ponadnormatywną liczbę pałeczek Legionella sp. wykryto w próbkach wody ciepłej pobranych w dwóch różnych budynkach Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Toruniu. W związku z powyższym wydane zostały decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami.

W placówkach zapewniających całodobową opiekę oraz domach pomocy społecznej prowadzony jest stały monitoring jakości ciepłej wody użytkowej w zakresie skażenia pałeczką Legionella sp.

W 2025 r. pobrano łącznie 7 próbek wody; w 3 próbkach pobranych w jednym z domów pomocy społecznej stwierdzono przekroczenia parametru (skażenie średnie); wydana została decyzja administracyjna nakazująca doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami.

W 11 obiektach świadczących usługi noclegowe pobrano do badań łącznie 53 próbki wody ciepłej. W 3 obiektach (5 próbek) stwierdzono ponadnormatywną liczbę pałeczek Legionella sp. na poziomie średnim. Wydane zostały 2 decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie jakości wody do zgodnej z obowiązującymi przepisami; w jednym z obiektów nadal obowiązuje decyzja wydana w 2024 r.

W 2025 r. przeprowadzono również badania wody ciepłej w placówkach oświatowych. Badania przeprowadzono w łącznie 22 placówkach (3 żłobki, 1 przedszkole, 4 szkoły podstawowe, 4 szkoły ponadpodstawowe, 7 zespołów szkół, 3 internaty).

Wysokie skażenie wody ciepłej pałeczką Legionella sp. stwierdzono w 2 placówkach (1 szkoła ponadpodstawowa, 1 zespół szkół), skażenie średnie – w 5 placówkach (1 żłobek, 2 szkoły ponadpodstawowe, 1 zespół szkół, 1 internat).

Tereny mieszkalne.

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpływały interwencje dotyczące m. in. złych warunków mieszkaniowych, uciążliwości powodowanych hałasem i przez gołębie, gromadzenia odpadów, zaszczurzenia.

W celu ich załatwienia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu współpracował z MOPR, Strażą Miejską, Inspekcją Weterynaryjną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Urzędem Miasta, właścicielami i administratorami budynków.

Mieszkańcy Torunia często kierują interwencje w sprawie złych warunków mieszkaniowych bezpośrednio do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu, pomijając administrację i inne instytucje, czyniąc w trakcie prowadzonego postępowania organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej odpowiedzialnym za brak poprawy stanu sanitarno-technicznego budynków. Zgłaszane uciążliwości, spowodowane niewłaściwym stanem lokali mieszkalnych winny być podstawą dla właścicieli, zarządców i administracji budynków do podejmowania działań, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, w celu usunięcia źródła ich występowania.

Wnioski:

1. Na podstawie prowadzonego monitoringu jakości wody do spożycia, prowadzonego przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej oraz nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu, należy stwierdzić, że woda dostarczana mieszkańcom Torunia w 2025 r. była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych oraz substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu.
2. Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej w 2025 r. nie budził większych zastrzeżeń, stwierdzane w czasie kontroli nieprawidłowości usuwane były w wyznaczonym terminie.
3. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą na terenie Torunia w 2025 r. należy ocenić pozytywnie.
Jedynie w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu jakość wody ciepłej w zakresie Legionella sp. nie została unormowana i w dalszym ciągu prowadzone są działania naprawcze.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Sekcja Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia prowadzi nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi zakładów i wyposażenia, wymaganiami w zakresie przestrzegania zasad higieny w procesie produkcji i w obrocie środkami spożywczymi, dozwolonymi substancjami dodatkowymi (z wyłączeniem środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego) oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z tymi artykułami.

W ewidencji Sekcji na koniec 2025 r. znajdowało się 3855 obiektów, w tym 2107 obiektów zlokalizowanych w Toruniu (w 2024 r. – 3748 obiektów, w tym 2056 w Toruniu).
W 2025 r. skontrolowano 611 zakładów (tj. 29% spośród zewidencjonowanych obiektów), przeprowadzając 1062 kontrole sanitarne

W ramach urzędowej kontroli żywności do badań pobrano 448 prób żywności i przedmiotów użytku – kwestionowano 20 prób żywności, w tym m. in. 5 prób lodów, 4 próby wyrobów piekarniczych, próby tataru wołowego, 3 próby suplementów, gyros roślinny, próby wody źródlanej, oraz 1 próbę żywności specjalnego przeznaczenia.

Do systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) zgłoszono cztery produkty:

1. Tatar wołowy – podejrzenie obecności bakterii *Escherichia coli* wytwarzających toksynę Shiga (STEC – Shiga Toxigenic *Escherichia coli*);
2. Roślinny gyros z białka grochu – obecność soi niewykazana w oznakowaniu;
3. Woda źródłana – obecność *Escherichia coli* oraz wysoka liczba bakterii z grupy coli;
4. Filet z piersi kurczaka – obecność *Salmonella Infantis*.

Największą liczbę nieprawidłowości stwierdzono w obiektach prowadzących obrót żywnością, a także w zakładach małej gastronomii oraz restauracjach. Ujawnione uchybienia dotyczyły kluczowych obszarów mających wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne żywności.

Do najczęściej odnotowywanych nieprawidłowości należały:

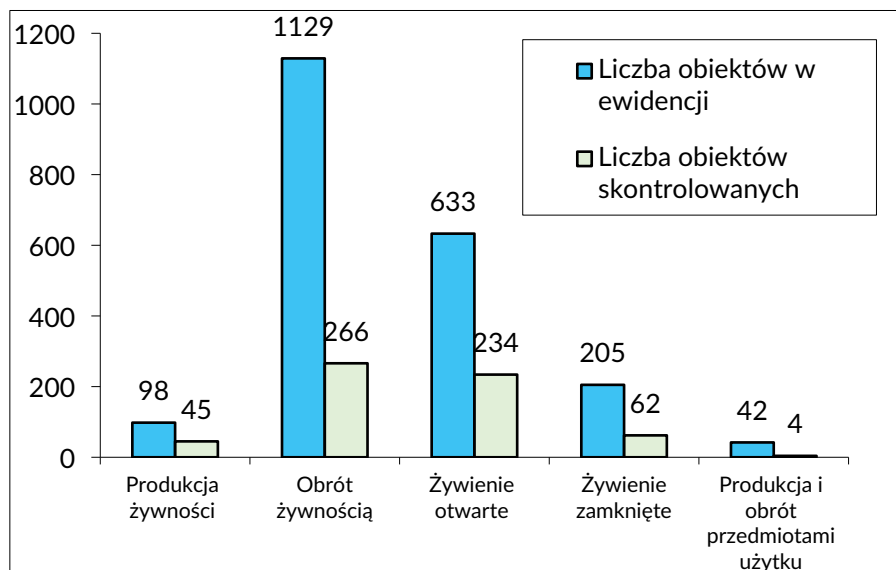
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- nieprzestrzeganie zasad higieny w procesach przygotowywania, przechowywania i sprzedaży żywności;
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego, mogące prowadzić do pogorszenia jakości i bezpieczeństwa produktów;
- wprowadzenie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub daty minimalnej trwałości.

Nałożono 92 mandaty karne na łączną kwotę 27700 zł.

Działalność kontrolno-represyjna w 2025 r. w obiektach żywnościowo-żywnościowych w Toruniu

Grupa obiektów	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Decyzje administracyjne	Mandaty (liczba/kwota w zł)
Produkcja żywności	98	45	119	4	6/1.650
Obrót żywnością	1129	266	477	6	40/12100
Żywienie otwarte	633	234	390	7	41/12750
Żywienie zamknięte	205	62	72	1	4/700
Produkcja i obrót przedmiotami użytku	42	4	4	0	1/500
łącznie	2107	611	1062	18	92/27700

Liczba obiektów w ewidencji / objekty skontrolowane w 2025 r.

Zakłady produkcji żywności.

W 2025 r. skontrolowano 45 zakładów produkcji żywności (tj. 46% spośród objętych ewidencją); przeprowadzono 119 kontroli, w tym 60 kontroli sanitarnych oraz 59 kontroli granicznych związanych z eksportem towarów.

Za brak bieżącej czystości pomieszczeń i sprzętu, brak higieny produkcji, stosowanie surowców po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub daty minimalnej trwałości, brak aktualnych zapisów oraz dokumentacji GHP/GMP osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami – nałożono łącznie 6 mandatów karnych na kwotę 1.650 zł.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami wydano łącznie cztery decyzje administracyjne. W dwóch zakładach nakazano wdrożenie systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), w jednym – prowadzenie bieżącej dokumentacji GHP (Dobra Praktyka Higieniczna). W czwartym zakładzie ze względu na anty-sanitarne warunki produkcji (brudne pomieszczenia, brudna odzież robocza, pleśń na suficie, ślady bytowania gryzoni oraz brak dokumentacji GHP/HACCP) wydano decyzję o unieruchomieniu zakładu do czasu usunięcia nieprawidłowości, a osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym w wysokości 500 zł.

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęły 4 interwencje w sprawie niewłaściwej jakości pieczywa i/lub ciast z zakładów produkcyjnych funkcjonujących na terenie miasta. Zgłaszane nieprawidłowości potwierdziły się w jednym przypadku – potwierdzono zmienione cechy organoleptyczne pieczywa/wyrobów piekarniczych.

Zakłady obrotu żywnością.

Jest to najliczniejsza grupa obiektów objętych nadzorem, obejmująca 1129 zakładów (sklepy spożywcze, super- i hipermarkety, hurtownie spożywcze, kioski, ruchome punkty sprzedaży). W 2025 r. skontrolowano 266 obiektów (tj. 24% spośród zewidencjonowanych); przeprowadzono 477 kontroli, w tym 372 kontrole sanitarne oraz 105 kontroli granicznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2025 r. wydano 6 decyzji administracyjnych, nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń (sale sprzedaży, magazyny, zaplecze socjalne), usunięcia nieprawidłowości w zakresie braku wymaganej dokumentacji GHP/GMP/HACCP bądź zwalczania szkodników. Jedna decyzja dotyczyła zamknięcia supermarketu z powodu stwierdzenia bytowania szkodników.

Nałożono 40 mandatów karnych na łączną kwotę 12100 zł. Najczęściej występujące w tej grupie obiektów nieprawidłowości to:

- brak higieny sprzedaży,
- sprzedaż produktów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub daty minimalnej trwałości,
- niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego,
- brak dokumentacji lub niepełna dokumentacja GHP.

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło 58 interwencji dotyczących m. in. braku higieny sprzedaży, sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej lub po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub daty minimalnej trwałości. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono zasadność 14 interwencji (tj. 24% spośród ogółu zgłoszeń).

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte.

W skład tej grupy obiektów wchodzi 633 zakłady, takie jak restauracje, bary, kawiarnie, punkty małej gastronomii, pijalnie piwa. W 2025 r. skontrolowano 234 obiektów (tj. 37% spośród zewidencjonowanych); przeprowadzono 390 kontroli.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2025 r. wydano 7 decyzji administracyjnych. Jedną z decyzji dotyczyła zamknięcia zakładu małej gastronomii z powodu licznych i poważnych naruszeń higieniczno-sanitarnych – niewłaściwego przechowywania surowców i wyrobów, braku zabezpieczenia przed szkodnikami, wykorzystywania stanowisk niezgodnie z przeznaczeniem oraz braku skutecznej dezynfekcji naczyń. Działalność wstrzymano do czasu usunięcia nieprawidłowości.

Nałożono 41 mandatów karnych na kwotę 12.750 zł. Najczęściej stwierdzane w tej grupie obiektów nieprawidłowości dotyczyły głównie:

- braku higieny produkcji;
- niewłaściwych warunków przechowywania żywności;
- braku aktualnej dokumentacji dotyczącej zasad GHP/GMP/HACCP;
- braku czystości pomieszczeń produkcyjnych i sprzętu;
- stosowania surowców po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub daty minimalnej trwałości,
- braku informacji dla klientów o wykazie składników, z uwzględnieniem alergenów w podawanych potrawach.

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło 36 interwencji dotyczących złej jakości serwowanych potraw oraz braku higieny produkcji i wydawania dań. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych potwierdzono zasadność 9 interwencji (tj. 25% spośród ogółu zgłoszeń).

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte.

Ta grupa obiektów obejmuje stołówki przedszkolne i szkolne, stołówki w żłobkach, domach opieki społecznej, szpitalach, bursach i internatach oraz zakłady usług cateringowych. W 2025 r. skontrolowano 62 zakłady (tj. 30% spośród 205 zewidencjonowanych); przeprowadzono 72 kontrole.

W związku z brakiem aktualnych zapisów GHP/GMP oraz HACCP wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł. Najczęstsze nieprawidłowości dotyczyły braku higieny przygotowywania posiłków (brudne pomieszczenia i sprzęt).

Zakłady produkcji i obrotu przedmiotami użytku.

Ta grupa obiektów obejmuje 42 zakłady (punkty obrotu przedmiotami użytku, zakłady produkcji opakowań do żywności). W 2025 r. skontrolowano 4 zakłady (10% spośród zewidencjonowanych); przeprowadzono 4 kontrole.

W jednym zakładzie produkującym opakowania do żywności stwierdzono brak złożenia przed rozpoczęciem działalności wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej; osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym w wysokości 500 zł.

RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (Rapid Alert System for Food and Feed – RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następujących w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W 2025 r. w ramach systemu RASFF otrzymano 90 zgłoszeń dotyczących środków spożywczych, suplementów diety oraz przedmiotów użytku.

W toku postępowań wyjaśniających sprawdzono łącznie 134 podmioty: 130 obiektów objętych nadzorem oraz 4 osoby prywatne.

Kwestionowane produkty ujawniono w 2 zakładach; zwrócono je do dostawcy lub poddano utylizacji.

W pozostałych podmiotach ujętych na listach odbiorców nie stwierdzono obecności kwestionowanych produktów – zostały one wcześniej sprzedane klientom końcowym lub w całości zużyte.

Wnioski

1. Podsumowanie wyników kontroli przeprowadzonych w 2025 r. wskazuje, że skuteczny i systematyczny nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej realnie wpływa na poprawę bezpieczeństwa żywności, a rodzaj stwierdzanych nieprawidłowości – szczególnie w obiektach żywienia zbiorowego otwartego i obrotu żywnością – wyznacza kierunek dalszych działań.

2. Priorytetem jest wzmacnianie świadomości i odpowiedzialności przedsiębiorców, doskonalenie systemów GHP/GMP/HACCP oraz wspieranie poprawy warunków higienicznych, co pozwoli na dalsze ograniczanie zagrożeń zdrowotnych i podnoszenie jakości żywności oferowanej mieszkańcom.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI NADZORU NAD CHEMIKALIAM I ŚRODOWISKIEM PRACY

Nadzór nad środowiskiem pracy.

Zgodnie ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy. W myśl art. 4 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w tym dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

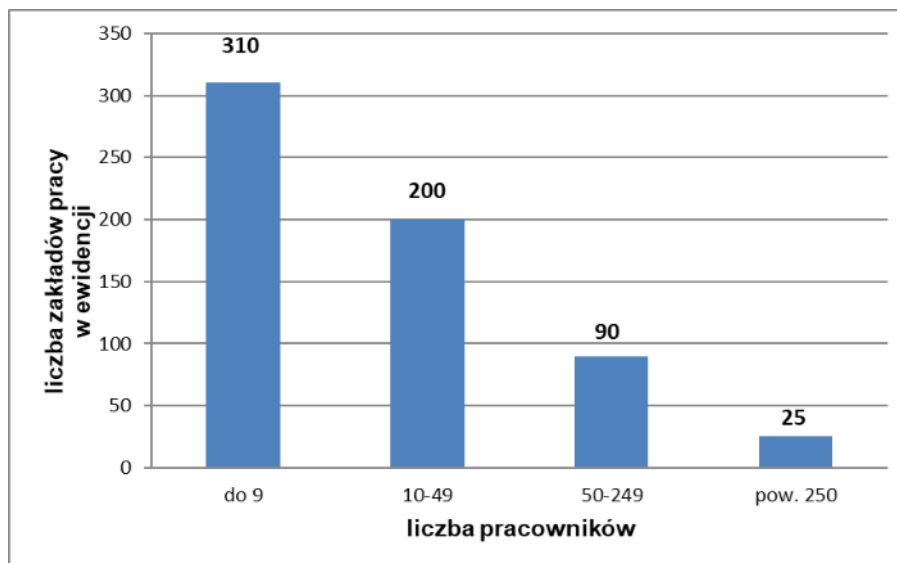
W ewidencji Sekcji na koniec 2025 r. ujętych było 914 zakładów (w 2024 r. – 880), w tym 625 zakładów pracy zlokalizowanych w Toruniu (w 2024 r. – 599).

Dominujące pod względem liczby zakładów pracy branże (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności) to, podobnie jak w latach poprzednich:

- handel hurtowy (PKD: 46): 86 zakładów (13,62% spośród ogółu zakładów),
- handel detaliczny (PKD 47): 86 zakładów (13,71%),
- naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45): 64 zakłady (10,24%).

Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy od lat dominują firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników (310 zakładów).

Strukturę zatrudnienia w toruńskich firmach objętych nadzorem przedstawia poniższy wykres:

Higiena pracy jest jednym z elementów bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w każdym zakładzie pracy; jej podstawowym celem jest wyznaczenie i usunięcie niekorzystnych dla zatrudnionych osób czynników, a także wypracowanie lepszych warunków pracy.

W 2025 r. skontrolowano w Toruniu pod kątem warunków higieny pracy oraz zagrożeń zawodowych występujących na stanowiskach pracy 77 zakładów zatrudniających łącznie 8120 pracowników (w 2024 r. – 98 zakłady zatrudniające 6875 pracowników); przeprowadzono 87 kontroli sanitarnych (w 2024 r. – 112).

W 2025 r. wydano 19 decyzji administracyjnych nakazujących pracodawcom usunięcie w wyznaczonym terminie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli warunków higieny pracy (w 2024 r. – 21) oraz 18 decyzji płatniczych, ustalających obowiązek uiszczenia opłaty za kontrole, w wyniku których stwierdzono nieprawidłowości (w 2024 r. – 21).

W 2 zakładach osoby odpowiedzialne za zły stan higieniczno-sanitarny ukarano mandatem karnym – nałożono 2 mandaty na łączną kwotę 600 zł.

W 2025 r. na **ponadnormatywne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy** narażonych było 507 pracowników zatrudnionych w 39 zakładach pracy funkcjonujących w Toruniu (w 2024 r. – 507 pracowników w 43 zakładach). Jeden pracownik może być narażony na więcej niż jeden czynnik szkodliwy dla zdrowia w środowisku pracy.

Przekroczenia obowiązujących normatywów higienicznych w 2025 r. dotyczyły:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) **hałasu** dotyczyło 490 pracowników zatrudnionych w 38 zakładach (w 2024 r. – 495 w 41 zakładach);
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) **pyłów drewna** dotyczyło 2 pracowników w 1 zakładzie pracy (w 2024 r. – 6 osób w 1 zakładzie pracy);
- przekroczenie NDS **frakcji respirabilnej manganu** dotyczyło 8 pracowników w 2 zakładach pracy (w 2024 r. – 10 pracowników w 4 zakładach pracy).

Na **szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy** narażonych było 1008 pracowników zatrudnionych w 8 skontrolowanych pod tym kątem w 2025 r. toruńskich zakładach (w 2024 r. – 628 pracowników w 15 zakładach).

W 2022 r. została opublikowana Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/431 zmieniająca dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy. Dyrektywa ta zmieniła zakres pierwotnej dyrektywy poprzez objęcie nią substancji reprotoksycznych. W dniu 28 lipca 2024 r. weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy z dnia 26 lipca 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126).

Substancje rakotwórcze – substancje lub mieszaniny powodujące powstanie raka lub zwiększające częstotliwość jego występowania.

Substancje mutagenne – substancje powodujące zwiększone występowanie mutacji w populacjach komórek lub organizmów. Mutacja oznacza trwałe zmiany ilości lub struktury materiału genetycznego w komórkach, które mogą być dziedziczne i mogą dotyczyć zarówno komórek somatycznych, jak i rozrodczych.

Substancje reprotoksyczne – substancje działające szkodliwie na rozrodczość, co oznacza niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz na rozwój potomstwa w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę; jako działanie szkodliwe na rozrodczość uważa się również wpływ substancji/mieszanin na laktację lub oddziaływanie szkodliwe na dzieci karmione piersią.

Z uwagi na długi okres latencji nowotworów działania profilaktyczne są w tej kwestii niezwykle istotne; obejmują przede wszystkim egzekwowanie od pracodawców obowiązków określonych w obowiązujących przepisach prawnych, takich jak m. in. ograniczenie liczby osób ekspozowanych do niezbędnego minimum i poinformowanie ich o występujących zagrożeniach, zapewnienie odpowiednich środków ochrony indywidualnej i profilaktycznej opieki zdrowotnej, prawidłowe oznakowanie instalacji i pojemników, systematyczne przeprowadzanie badań i pomiarów w środowisku pracy.

W 2025 r. w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym przeprowadzono 13 kontroli w 10 zakładach zlokalizowanych w Toruniu, w których ekspozowanych były łącznie 293 osoby (w 2024 r. – 15 kontroli w 13 zakładach; ekspozowanych 53 osób).

Polska jest pierwszym i jedynym krajem w Unii Europejskiej, która podjęła wyzwanie **wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest**. Od 2009 r. realizowany jest „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, którego główne cele to:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu” prowadzony jest nadzór na przygotowaniu pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest.

W Toruniu zlokalizowane są dwie firmy zajmujące się usuwaniem wyrobów zawierających azbest, jedna z nich została skontrolowana w 2025 r. (w 2024 r. – 1 firma, bez kontroli).

W 2025 r. otrzymano 16 zgłoszeń (w 2024 r. – 9) dotyczących zamiaru przeprowadzenia na terenie Torunia prac związanych z demontażem płyt azbestowo-cementowych falistych i płaskich (pokrycia dachowe) oraz transportu materiałów budowlanych zawierających azbest. Wszystkie zgłoszenia dokonane zostały przez firmy mające siedzibę poza nadzorowanym terenem. Zgłaszanie ww. prac w sposób „zbiorny”, obejmujący od kilku do nawet kilkudziesięciu obiektów z podaniem planowanego ich zakończenia po upływie kilku miesięcy od daty zgłoszenia, praktycznie uniemożliwia przeprowadzenie czynności kontrolnych. W 2025 r. skontrolowano 3 miejsca, gdzie odbywały się prace polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Nadzór nad chemikaliami.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy także:

- kontrola przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1816) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
- przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi;
- kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

W 2025 r. wydano 4 decyzje administracyjne (w 2024 r. – 5) nakazujące usunięcie w wyznaczonym terminie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli związanych z nadzorem nad chemikaliami i 2 decyzje płatnicze (w 2024 r. – 5) ustalające obowiązek uiszczenia opłaty za kontrole, w wyniku których stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 r. pracownicy Sekcji w związku ze sprawowaniem nadzoru nad chemikaliami przeprowadzili w Toruniu:

- 42 kontrole w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami (w 2024 r. – 94);
- 1 kontrolę w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 (w 2024 r. – 8);
- 11 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi (w 2024 r. – 29);
- 1 kontrolę w ramach nadzoru nad detergentami (w 2024 r. – 3);
- 1 kontrolę na wniosek Biura ds. Substancji Chemicznych w związku z prowadzonym postępowaniem o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie nowych substancji psychoaktywnych.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy kontrola warunków zdrowotnych produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących produktów kosmetycznych.

Obowiązujące w Polsce regulacje dotyczące produktów kosmetycznych zostały ujęte w dwóch zasadniczych aktach prawnych. Regulacją na poziomie unijnym, którą stosuje się bezpośrednio w polskim porządku prawnym, aby zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego i wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi, jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczące produktów kosmetycznych – ustanawiające przepisy, które musi spełniać każdy produkt kosmetyczny udostępniany na rynku. Regulacją na poziomie kraju jest ustawa o produktach kosmetycznych z dnia 4 października 2018 r. (Dz. U. poz. 2227 ze zm.) która określa obowiązki podmiotów i właściwość organów w zakresie wykonywania obowiązków i zadań administracyjnych wynikających z rozporządzenia (WE) nr 1223/2009.

„Produkt kosmetyczny” oznacza każdą substancję lub mieszaninę przeznaczoną do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, którego wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała. Nadzór nad produktami kosmetycznymi sprawują, w zakresie swoich kompetencji, Państwowa Inspekcja Sanitarna oraz Inspekcja Handlowa.

W 2025 r. przeprowadzono w Toruniu 21 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i/lub udostępniania na rynku produktów kosmetycznych (w 2024 r. – 16).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu prowadzi, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o produktach kosmetycznych, „Wykaz zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne”, mających siedzibę na nadzorowanym terenie.

Na koniec 2025 r. w ww. wykazie figurowały 4 podmioty (w 2024 r. – 12), w tym 2 zlokalizowane w Toruniu (w 2024 r. – 11).

Przeprowadzone w 2025 r. kontrole pozwoliły zweryfikować zgłoszenia. W ich wyniku potwierdzono funkcjonowanie na nadzorowanym terenie 4 wytwórców produktów kosmetycznych; pozostałe firmy są producentami, którzy produkcję zlokalizowali poza powiatem toruńskim grodzkim (m. Toruń) i/lub powiatem toruńskim ziemskim.

W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych w zakresie czystości mikrobiologicznej 1 próbę produktu kosmetycznego (chusteczki nawilżane dla dzieci) w siedzibie importera prowadzącego działalność w Toruniu. W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano wyniki potwierdzające właściwą jakość tego produktu.

Choroby zawodowe.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu współpracował w zakresie chorób zawodowych z:

- Poradnią Chorób Zawodowych Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu, ul. Szosa Bydgoska 46; 87-100 Toruń (jednostka orzecznicza I stopnia);
- Instytutem Medycyny Pracy im. prof. dr. med. Jerzego Nofera w Łodzi, ul. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8; 91-348 Łódź (jednostka orzecznicza II stopnia).

W 2025 r. przeprowadzono 28 postępowań wyjaśniających w sprawach chorób zawodowych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie Torunia (w 2024 r. – 24).

Wyniki przeprowadzonych postępowań („Karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej”) przekazywane są do właściwej miejscowo jednostki orzeczniczej I stopnia lub do wnioskującego o przeprowadzenie oceny narażenia zawodowego innego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego prowadzącego dane postępowanie. Z uwagi na długotrwałość procesu diagnostyczno-orzeczniczego wydanie decyzji administracyjnej w sprawie choroby zawodowej następuje w wielu przypadkach dopiero po upływie kilkunastu miesięcy od wszczęcia postępowania.

W 2025 r. wydano łącznie 25 decyzji administracyjnych w sprawach chorób zawodowych prowadzonych w Toruniu (w 2024 r. – 64), w tym:

- 13 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (w 2024 r. – 27);
- 12 decyzji niestwierdzających choroby zawodowej (w 2024 r. – 12);
- 15 decyzji „innych” (w 2024 r. – 18) umarzających wszczęte postępowanie administracyjne (2 decyzje wydano w związku z błędnym oznaczeniem strony w zgłoszeniu podejrzenia choroby zawodowej, pozostałe 13 z uwagi na brak potwierdzenia narażenia zawodowego).

W 2025 r. wydano decyzje stwierdzające następujące choroby zawodowe u pracowników toruńskich zakładów pracy:

- 1 przypadek przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią (poz. 15.3 wykazu chorób zawodowych);
- 1 przypadek choroby skóry: alergicznego kontaktowego zapalenia skóry (poz. 18.1);
- 1 przypadek przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki (poz. 19.1);
- 1 przypadek choroby zakaźnej lub pasożytniczej: boreliozy (poz. 26);
- 9 przypadków choroby zakaźnej lub pasożytniczej: COVID-19 (poz. 26).

W 2025 r. chorobę zawodową (w rozumieniu decyzji ostatecznej) stwierdzono u 16 pracowników zakładów pracy funkcjonujących w Toruniu (oprócz 13 decyzji wydanych w 2025 r. uprawomocniły się także 3 decyzje wydane w 2024 r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystawił 16 „Kart stwierdzenia choroby zawodowej” przekazywanych do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych w Instytucie Medycyny Pracy im. prof. Jerzego Nofera w Łodzi (w 2024 r. – 28).

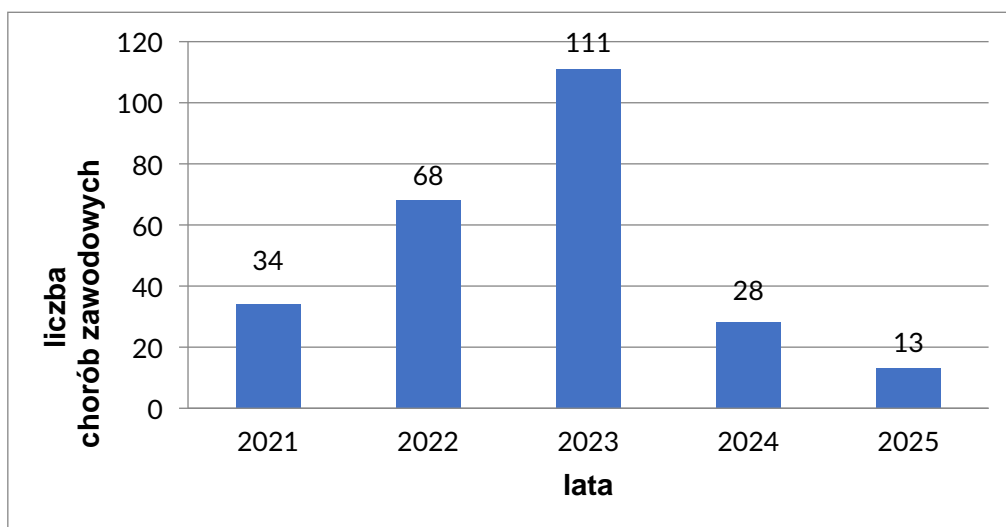
Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych w ostatnich 5 latach u osób zatrudnionych w zakładach pracy funkcjonujących na terenie Torunia przedstawia poniższa tabela.

Choroby zawodowe u pracowników zakładów pracy w Toruniu stwierdzane w latach 2021 – 2025

poz. wykazu chorób zaw.*	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych przypadków				
		2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
15	przewlekłe choroby narządu głosu	2	2	3	2	1
18	choroby skóry					1
19	przewlekłe choroby układu ruchu			1	1	1
20	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	2	2	1	4	
21	trwały odbiorczy ubytek słuchu	1			1	
26	choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	29	64	106	20	10
	Razem:	34	68	111	28	13

* Załącznik – „Wykaz chorób zawodowych wraz z okresem, w którym wystąpienie udokumentowanych objawów chorobowych upoważnia do rozpoznania choroby zawodowej pomimo wcześniejszego zakończenia pracy w narażeniu zawodowym” – do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1836 ze zm.)

Liczba chorób zawodowych u pracowników zakładów pracy w Toruniu stwierdzanych w latach 2021 – 2025

Spośród stwierdzonych w 2025 r. w Toruniu 13 przypadków chorób zawodowych większość (77%) stanowiły choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 wykazu chorób zawodowych), wśród których z kolei dominował COVID-19 o etiologii zawodowej (wszystkie stwierdzone 9 przypadków tej jednostki chorobowej dotyczyło pracowników medycznych).

Więcej chorób zawodowych stwierdzono u kobiet (8 przypadków – tj. 61,53% spośród ogółu stwierdzonych chorób zawodowych) niż u mężczyzn (4 przypadki).

Najwięcej chorób zawodowych stwierdzono u osób w wieku powyżej 60 lat (7 przypadków) oraz w przedziale wieku 50 – 59 lat (3 przypadki).

Pracownicy zakładów pracy w Toruniu ze stwierdzoną chorobą zawodową

	do 29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	pow. 60 lat	Razem
Kobiety	1	0	0	3	4	8
Mężczyźni	0	1	1	0	3	5
Razem	1	1	1	3	7	13

Nadzór nad środkami zastępczymi (tzw. „dopalaczami”).

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W 2025 r. podobnie jak w latach poprzednich, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizował zadania dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Kontynuowano także działalność oświatowo-zdrowotną, mającą na celu profilaktykę oraz ustawiczne pogłębianie wiedzy społeczeństwa nt. szkodliwości środków zastępczych oraz konsekwencji zdrowotnych wynikających z ich używania.

Od września 2015 r. w Toruniu nie działa żaden punkt stacjonarnej sprzedaży środków zastępczych. Działania kontrolne związane z nadzorem nad środkami zastępczymi prowadzone są od tego czasu w obiektach takich jak fitness-cluby, siłownie, sklepy z suplementami diety i odżywkami dla sportowców.

W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę z zakresu nadzoru nad środkami zastępczymi (w 2024 r. – 2) – w sklepie oferującym produkty konopne zlokalizowanym na terenie Torunia. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie nowych substancji psychoaktywnych w jednostce wykorzystującej tę substancję do badań.

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu należy przyjmowanie, rejestrowanie w bazie SMIOD (System monitorowania informacji o „dopalaczach”) i przekazywanie Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy zgłoszeń wystąpienia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą i przeprowadzające badania pośmiertne zostały poinformowane o obowiązku zgłaszania wystąpienia zatrucia/podejrzenia zatrucia; przekazano także wzór standardowego formularza elektronicznego („Formularz zgłoszenia przypadku podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną na podstawie art. 30a ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii”).

W 2025 r. Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Toruniu zgłoszono 2 przypadki zgonów, przekazane przez Katedrę Medycyny Sądowej w Bydgoszczy, do których doszło na terenie Torunia. Oba przypadki dotyczyły mężczyzn; wskazywaną przyczyną zatrucia nie były „dopalacze”, a substancje psychotropowe i środki odurzające (amfetamina, N-etylopentedron, 3-CMC).

Promocja zdrowia w środowisku pracy.

Działalność Sekcji Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy ukierunkowana jest na poprawę warunków pracy, a więc poprawę warunków sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzane kontrole koncentrują się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Celem działań podejmowanych przez pracowników Sekcji jest także promowanie zachowań prozdrowotnych wśród osób zatrudnionych w nadzorowanych zakładach pracy.

Ponadto w trakcie kontroli przeprowadzanych w 2025 r. podobnie jak w latach ubiegłych zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych zakładach. Działania te miały na celu ustalenie stanu faktycznego dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).

Mając na uwadze konieczność rozpowszechniania wśród pracodawców informacji nt. bezpiecznych warunków pracy podczas kontroli przekazywano informacje o kolejnych kampaniach z cyklu „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”, w tym o planowanej na lata 2023-2025 kampanii „Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym” na rzecz utworzenia bezpiecznej i zdrowej cyfrowej przyszłości, obejmującej w szczególności psychospołeczne i ergonomiczne czynniki ryzyka.

Informacja o kampanii wraz z materiałami do pobrania została umieszczona na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu.

Pracodawcom podczas kontroli przekazywano informacje dotyczące radonu – promieniotwórczego pierwiastka, znajdującego się naturalnie w skorupie ziemi, jego oddziaływaniu na zdrowie człowieka, metodach badania i zabezpieczania przed jego niekorzystnym wpływem.

Wnioski.

1. Liczba zakładów pracy objętych nadzorem sanitarnym na terenie Torunia nie ulega większym zmianom; od lat około połowę nadzorowanych zakładów stanowią firmy małe – zatrudniające do 9 pracowników.
2. Częstotliwość kontroli przeprowadzanych w zakresie warunków higieny pracy uzależniona jest przede wszystkim od występujących na stanowiskach pracy zagrożeń dla zdrowia pracowników oraz stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładów pracy. Najczęściej stwierdzaną nieprawidłowością był brak systematycznego przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
3. Zakres zagrożeń i uciążliwości występujących w środowisku pracy w zakładach funkcjonujących w Toruniu nie uległ zasadniczym zmianom. Czynnikiem szkodliwym dla zdrowia, na który narażona jest w środowisku pracy największa liczba osób, jest od lat hałas. Z reguły ze względów technologicznych niemożliwe jest wyeliminowanie hałasu ze środowiska pracy – w związku z tym podejmowane działania obejmują przede wszystkim nadzór nad wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157 z 2005 r. poz. 1318).
4. Systematycznie zmniejsza się liczba przeprowadzanych postępowań wyjaśniających dotyczących podejrzeń COVID-19 o etiologii zawodowej. W 2025 r. w Toruniu stwierdzono 9 przypadków tej choroby zawodowej (w 2024 r. – 19).
5. Spośród stwierdzonych w 2025 r. chorób zawodowych nadal większość (77%) stanowiły choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa (poz. 26 wykazu chorób zawodowych), wśród których z kolei dominował COVID-19 (wszystkie stwierdzone 9 przypadków tej jednostki chorobowej dotyczyły pracowników medycznych).

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu znajduje się 412 placówek nauczania i wychowania, w tym w Toruniu są 304 jednostki (wśród nich jest 5 uczelni wyższych).

W 2025 r. pracownicy Sekcji skontrolowali 78 obiektów stałych, w tym 26 żłobków, 15 przedszkoli, 16 szkół różnego typu, 6 internatów, 6 placówek pracy pozaszkolnej; ponadto skontrolowano 77 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono 173 kontrole sanitarne.

W skontrolowanych placówkach przebywało 13760 dzieci/uczniów.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystosował 8 wystąpień pokontrolnych i wydał 13 decyzji administracyjnych. Spośród decyzji administracyjnych 7 dotyczyło żłobków i zostało wydane w związku z zapisami zawartymi w art.25 ust. 2a pkt 1 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 798 ze zm.). Pozostałe decyzje były prolongatami terminów realizacji nakazów wydanych w latach poprzednich.

Od 1 września 2025 r. toruńscy uczniowie rozpoczęli naukę w nowej szkole podstawowej na osiedlu JAR przy ul. Grasera. Szkoła mieści się w przestronnym budynku wyposażonym w najnowocześniejsze technologie gwarantujące komfort i bezpieczeństwo. Placówka składa się z kilkunastu sal dydaktycznych, sali multimedialnej, świetlicy, sanitariatów, bloku sportowego, sanitariatów, szatni oraz nowoczesnego pionu żywienia z rozbudowanym zapleczem. Zagospodarowano teren wokół szkoły w sposób przyjazny dla dzieci.

W nowym roku szkolnym 2025/26 zaczęły też funkcjonować: niepubliczna szkoła dla dzieci z autyzmem przy ul. Kościuszki 41, placówka wsparcia dziennego przy ul. Szosa Chełmińska 239 oraz niepubliczna placówka oświatowa Fundacji Motyl przy ul. Rybaki 2. Ze względu na nowe, wyremontowane i dobrze wyposażone pomieszczenia placówki te zapewniają dobre warunki pobytu, edukacji i utrzymania higieny.

Wiele nowych pomieszczeń zyskała po wakacjach w 2025 r. Szkoła Podstawowa Towarzystwa Salezjańskiego im. św. Dominika Savio w Toruniu przy ul. św. Jana Bosko 1. W wyniku rozbudowy budynku o dwukondygnacyjne skrzydło w placówce powstała jadalnia z zapleczem, świetlica, dodatkowe sanitariaty i sale edukacyjne oraz aula.

W 2025 r. w kilku toruńskich placówkach wykonano nakazy wynikające z decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu - m. in. w Szkole Podstawowej nr 1 wyremontowano sanitariat, a w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych nr 13 odnowiono zaplecze sanitarne przy hali sportowej.

Placówki zlokalizowane na dużych osiedlach mieszkaniowych mają nadal problemy związane z nadmierną liczebnością oddziałów, zagęszczeniem i zmianowością. W placówkach takich nieraz występują problemy ze zorganizowaniem właściwej opieki świetlicowej, ponieważ pomieszczenia przeznaczone na świetlice nie mieszczą wszystkich zapisanych uczniów. W takiej sytuacji dyrektorzy na potrzeby świetlicy uruchamiają na bieżąco sale dydaktyczne, w których w danym dniu zakończono naukę.

Warunki do utrzymania higieny.

Wszystkie skontrolowane w Toruniu placówki mieszczą się w budynkach przystosowanych, posiadają wodociąg i kanalizację. Zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej – dostępność do bieżącej ciepłej wody, ręczników papierowych, mydła w płynie, papieru toaletowego. Zaopatrzenie placówek w środki do utrzymania higieny osobistej ocenia się jako dobre.

W 5 skontrolowanych placówkach (1 szkoła podstawowa, 1 liceum ogólnokształcące, 2 zespoły szkół i 1 centrum kształcenia ustawicznego) nie były zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Oznacza to, że na jedno urządzenie (oczko ustępowe, umywalka) przypada zbyt duża liczba uczniów, co utrudnia utrzymanie higieny. Problem niezachowania standardów powinien być brany pod uwagę w przypadku przeprowadzania remontów w sanitariatach – tam gdzie jest to możliwe pod względem technicznym należy rozważyć możliwość zamontowania dodatkowych umywalk i/lub oczek ustępowych.

Trzy szkoły podstawowe na terenie miasta (nr 1, nr 9 i nr 31) realizują nakazy wydane przez państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu w formie decyzji administracyjnych w latach ubiegłych. Nakazy dotyczą doprowadzenia do właściwego stanu sanitariatów oraz pomieszczeń i wyposażenia przy salach gimnastycznych.

W przypadku Szkoły Podstawowej nr 9 w Toruniu już kilkakrotnie przedłużano termin wykonania decyzji wydanej w 2018 r (ostatnia prolongata z terminem do 31.08.2027 r.).

Środowisko szkolne – rozkład zajęć lekcyjnych, obciążenie plecakami, meble edukacyjne.

W celu szczegółowej oceny warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono badania środowiska szkolnego. Wykonano 375 badań, w tym:

- 102 dotyczące oceny higienicznej tygodniowych rozkładów lekcji (stwierdzono niezgodność tygodniowego rozkładu lekcji z zasadami higieny w 76% badanych oddziałów). Nieprawidłowości w tygodniowym rozkładzie lekcji wynikają głównie z niewystarczającej liczby sal lekcyjnych w stosunku do liczby oddziałów;
- 98 dotyczących obciążenia uczniów plecakami/tornistrami (stwierdzono zbyt duże obciążenie u 44% zbadanych uczniów);
- 175 dotyczących dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do zasad ergonomii (stwierdzono niedostosowanie u 19% badanych uczniów).

Zgodnie z zasadami higieny:

- tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych powinien uwzględniać potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałe godziny rozpoczynania zajęć,
- waga plecaka ucznia nie powinna przekraczać 10-15% masy jego ciała,
- meble edukacyjne powinny być prawidłowo zestawione i dostosowane do zasad ergonomii.

Z przeprowadzonych w 2025 r. badań wynika, że:

- z niedostosowanych mebli edukacyjnych korzysta co piąty uczeń,
- za ciężkie plecaki/tornistry nosi 44% uczniów,
- uczniowie z większości ocenionych oddziałów korzystają z rozkładów lekcji niezgodnych z zasadami higieny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu wystosował do dyrektorów placówek wystąpienia pokontrolne dotyczące oceny ciężaru tornistrów oraz dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Otrzymano informacje zwrotne od dyrektorów placówek nt. planowanych działań w celu poprawy sytuacji.

Liczba badań środowiska szkolnego wykonanych w Toruniu w latach 2022 – 2025

Rok	Badania				
	Ogółem	w tym			
Plan zajęć		Stoły i krzesła	Plecaki/tornistry	Inne	
2025	375	102	175	98	-
2024	661	169	387	98	7
2023	642	114	369	159	-
2022	1072	139	814	119	-

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W ramach oceny infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach skontrolowanych w 2025 r. stwierdzono, że ok. połowa skontrolowanych placówek dysponuje szkolnym zespołem sportowym (tzn. posiadają co najmniej jedną salę sportową, pomieszczenia pomocnicze – przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli wychowania fizycznego). Placówki te mają w pełni certyfikowany sprzęt sportowy.

Pozostałe skontrolowane placówki nie posiadają własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (korzystają z infrastruktury sportowej na zewnątrz) bądź dysponują salami zastępczymi.

Meble szkolne.

Zgodnie z § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.) szkoły i placówki winny nabywać wyposażenie posiadające odpowiednie atesty lub certyfikaty. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że w skontrolowanych szkołach wszystkie meble zakupione są po 1997 r. Zdecydowana większość skontrolowanych placówek (85%) posiada meble w pełni certyfikowane.

Dożywianie dzieci i młodzieży.

Możliwość spożycia ciepłego posiłku i nawodnienia jest bardzo ważna, ponieważ czas spędzany przez uczniów w szkole wydłuża się i często wynosi nawet 8 godzin i więcej. Uczeń, który nie odczuwa głodu i pragnienia ma lepsze samopoczucie i dyspozycję do nauki oraz koncentrację uwagi. Godny zauważenia jest fakt, że coraz większa liczba szkół stara się zapewnić uczniom stały dostęp do wody do picia.

Sytuację dotyczącą dożywiania oceniono we wszystkich skontrolowanych w 2025 r. toruńskich szkołach. Ciepłe posiłki (pełne obiady) wydawało 8 placówek dla 1346 uczniów. Placówki wydawały też napoje dla 1274 uczniów.

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 40 uczniów.

Bardzo dobre warunki do prowadzenia żywienia posiada nowa Szkoła Podstawowa na Osiedlu JAR, Szkoła Podstawowa Towarzystwa Salezjańskiego oraz Szkoła Podstawowa nr 18. Placówki te mają nowe lub zmodernizowane bloki żywienia z nowoczesnym zapleczem i wyposażeniem.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Jednym z zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu jest sprawowanie nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży w czasie wakacji zimowych i letnich. Skontrolowano 77 turnusów wypoczynku, w tym 29 w okresie ferii zimowych i 48 w okresie letnich wakacji. Z wypoczynku skorzystało 2478 uczestników, w tym 1085 uczestników wypoczynku zimowego oraz 1393 wypoczynku letniego.

Stan sanitarno-higieniczny placówek zarówno podczas wypoczynku zimowego jak i letniego nie budził zastrzeżeń, a organizatorzy zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku. Do najczęściej odwiedzanych miejsc na terenie Torunia należały: Planetarium, Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Ogród Zoobotaniczny, kina i muzea.

Działania profilaktyczne.

W 2025 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu wpłynęło 11 interwencji, zgłoszonych telefonicznie lub mailowo przez rodziców dzieci, dotyczących warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach, w tym złego stanu sanitarnego toalet i braku w nich środków higienicznych, obecności owadów, zachorowań na choroby zakaźne, jakości wody w basenie.

W placówkach, których dotyczyły interwencje, przeprowadzono kontrole sanitarne. Podjęto także inne działania – rozmowy osobiste lub telefoniczne z dyrektorami/ właścicielami placówek, ze szkolną służbą zdrowia; przekazywano ponadto materiały edukacyjne, takie jak ulotki i specjalistyczne opracowania.

Działania profilaktyczne podejmowano w trakcie bieżących kontroli oraz podczas wypoczynku dzieci i młodzieży. Podczas kontroli każdego turnusu przeprowadzano rozmowy dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku i pozostawiano materiały edukacyjne. We wszystkich skontrolowanych placówkach pozostawiono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych i pasożytniczych oraz prozdrowotnego stylu życia.

Wnioski:

1. W skontrolowanych w 2025 r. placówkach uczniowie/dzieci mają zapewnione warunki do utrzymania higieny osobistej, tj. ręczniki papierowe, mydło w płynie oraz ciepłą wodę.
2. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych w 2025 r. placówek wypoczynku nie budził zastrzeżeń; organizatorzy zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki.
3. Z badań dotyczących oceny środowiska szkolnego wynika, że większość ocenionych oddziałów (76%) korzysta z rozkładów zajęć niezgodnych z zasadami higieny, 44% uczniów nosi zbyt ciężkie plecaki, a 19% uczniów korzysta z nieprawidłowych mebli.
4. Zmniejszyła się liczba zgłoszeń i interwencji dotyczących wszawicy w placówkach edukacyjnych. Można przypuszczać, że działania profilaktyczne we współpracy z dyrektorami placówek i pielęgniarkami/higienistkami przynoszą pozytywne efekty.
5. Realizacja nakazów zawartych w decyzjach wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu trwa zwykle wiele lat. Z powodu braku środków finansowych na realizację zaleceń, placówki nieraz kilkakrotnie występują o prolongaty decyzji.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych.

Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji, ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania tj.:

- udział w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko: uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- udział w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: wydawanie opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, opracowywanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz opiniowanie planów, koncepcji i projektów technologicznych dostosowania istniejących lokali usługowych do nowej funkcji;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych;
- wydawanie opinii dotyczących zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej.

Stanowiska organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą przedsięwzięć planowanych do realizacji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizując w 2025 r. zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał: 158 opinii sanitarnych, 7 postanowień oraz 86 decyzji płatniczych i 2 decyzje merytoryczne (dotyczące lokalizacji wyrzutni powietrza na poziomie terenu). Ponadto przeprowadzono 57 kontroli sanitarnych.

W ramach procedur oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) wydano 40 opinii. Dotyczyły one uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko i warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przygotowano 22 opinie w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć zlokalizowanych na terenie miasta Torunia.

Wydano 5 opinii w sprawie warunków do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zaopiniowano 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 1 projekt planu ogólnego miasta Torunia zgodnie z ww. ustawą.

W opiniach uwzględniano warunki sanitarne i zdrowotne dotyczące zanieczyszczenia powietrza, hałasu oraz lokalizacji cmentarzy, linii wysokiego i średniego napięcia, ujęć wód podziemnych i powierzchniowych oraz ich stref ochronnych, usuwania zanieczyszczeń, unieszkodliwiania odpadów, a także wpływ projektowanych zmian na zdrowie ludzi.

Ponadto wydano 6 opinii zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ww. ustawy – uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów ogólnych dla poszczególnych terenów miasta Torunia.

W 2025 r. nie wydano żadnego uzgodnienia w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczącego terenu miasta Torunia.

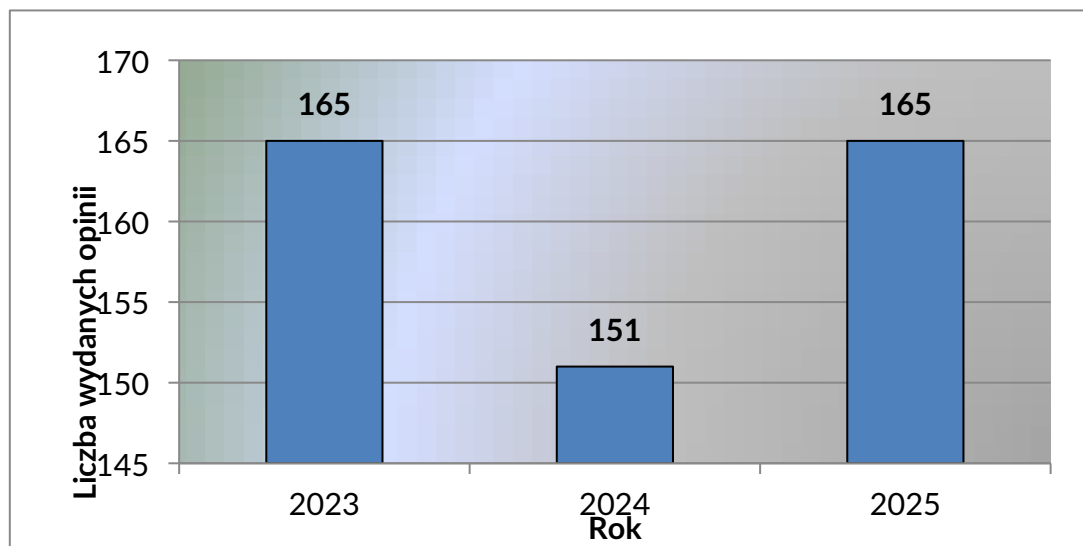
Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 ze zm.) wydano 24 uzgodnienia dla projektów budowlanych w formie opinii, w tym 12 bez zastrzeżeń. Uzgadniane projekty dotyczyły: rozbudowy budynku Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika w Toruniu, gabinetów lekarskich, gabinetów stomatologicznych z pracownią protetyczną, przychodni zdrowia, apteki ogólnodostępnej, zakładu pogrzebowego z prosektorium, budowy kompleksu budynków na żłobek miejski oraz Centrum Integracji Międzypokoleniowej, studia tańca, pozaszkolnej szkoły językowej, kuchni w szkole podstawowej, technologii żywienia dla istniejącej kuchni na terenie Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Toruńskiej im. bł. ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, piekarni rzemieślniczej, remontu cukierni i wytwórni lodów, a także budynku wielofunkcyjnego oraz usługowego. Dla 2 przedłożonych dokumentacji projektowych odstąpiono od uzgodnienia (dotyczyły piekarni rzemieślniczej oraz remontu i przebudowy kuchni wraz z zapleczem w Przedszkolu Miejskim nr 15 w Toruniu).

W oparciu o art. 56 ww. Prawa Budowlanego i na podstawie art. 3 pkt. 2 i 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) wydano 48 opinii sanitarnych dla obiektów nowo oddawanych do użytku. Nieprawidłowości stwierdzono w 23 obiektach. W 80% obiekty były budowane zgodnie z dokumentacją, a w pozostałych przypadkach były wprowadzane zmiany dotyczące m.in. wielkości i funkcji poszczególnych pomieszczeń bądź niewielkich przebudowań i układu. Około 95% inwestycji posiadało uzgodnioną pod względem sanitarnym dokumentację projektową. W większej części uzgodnienia były dokonywane przez rzeczoznawców ds. sanitarnych.

Wydano również łącznie 45 opinii sanitarnych i pism dotyczących zajęcia stanowiska w sprawie obiektów użyteczności publicznej dla pomieszczeń m.in.: dziennych domów pomocy, działu farmacji szpitalnej, aptek ogólnodostępnych oraz pralni wodnych oraz innych obiektów. O opinie te wnioskowali właściciele obiektów lub osoby prowadzące działalność gospodarczą. Wydano 1 opinię negatywną dla pralni, w której planowano prowadzić usługi pralnicze odzieży i bielizny pościelowej pochodzącej z placówek ochrony zdrowia.

W 2025 r. wydano 1 postanowienie dla projektu remediacji, które dotyczyło historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w zakresie zanieczyszczenia w ujęciach wody przeznaczonej do spożycia w Toruniu przy ul. Droga Trzeposka 2, na działce nr ew. 145/8 obręb 0056. Powyższe postanowienie zostało wydane zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.). Ponadto wydano 7 postanowień dla uzgodnienia warunków zabudowy oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenie miasta Torunia.

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w latach 2023 – 2025

Rodzaje opinii wydanych w 2025 r.

Rodzaj opinii	Liczba
opiniowanie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresy raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	22
opiniowanie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji	5
opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	6
opiniowanie projektów planów ogólnych	1
uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	0
uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	6
uzgodnienie dotyczące warunków zabudowy i zagospodarowania oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego	7
opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku	1
uzgodnienie dokumentacji projektowych	24
dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych	48
opinie i pisma dla różnych rodzajów obiektów	45
Razem	165

Wnioski:

1. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji przedsięwzięć i zgłoszonych poszczególnych obiektów przez inwestorów.
2. Dominującą pozycję wśród rozpatrzonych spraw zajmowały opinie w sprawie dopuszczenia obiektu do użytkowania, opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz opinie dla różnych rodzajów obiektów i pisma podtrzymujące zajęte przez nas stanowiska dotyczące przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.
3. W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba wydawanych postanowień dla inwestycji dopuszczonych do użytkowania.
4. W opiniowanej dokumentacji nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych, jednak większość przedłożonych projektów budowlanych została uzgodniona z podaniem zastrzeżeń. W przypadku dużej ilości zastrzeżeń podanych w uzgodnieniach projekty są poprawiane i składane do ponownego rozpatrzenia.
5. Przy realizacji nowych inwestycji stosowane są coraz lepsze rozwiązania i urządzenia techniczne. Inwestorzy w trakcie realizacji nowo powstałych przedsięwzięć uwzględniają zalecenia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu oraz rzeczoznawców do spraw sanitarno-higienicznych.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI SEKCJI PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ

Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

1. inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy;
2. pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia;
3. udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi;
4. ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia realizowana jest w formie interwencji programowych i nieprogramowych, będących kompleksowo zaplanowanymi działaniami. Formę i treść interwencji edukacyjnych dostosowuje się do poziomu i stanu wiedzy odbiorcy, do którego interwencje są adresowane.

Kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia stanowi cel realizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu w różnych obszarach.

Profilaktyka nadwagi i otyłości

W ostatnich latach utrzymuje się tendencja do zwiększania się w kolejnych pokoleniach średniej wysokości i wagi ciała dzieci i młodzieży. Największy niepokój budzi wzrost częstości występowania nadwagi i otyłości u dzieci oraz pogarszanie się sprawności fizycznej uczniów w wieku 6–19 lat. Otyłość została uznana za jedną z chronicznych chorób niezakaźnych, czyli tzw. chorobę cywilizacyjną. Do otyłości prostej prowadzi przedłużający się w czasie dodatni bilans energetyczny, któremu sprzyjają nieprawidłowe nawyki żywieniowe stwarzające ryzyko chorób układu oddechowego, endokrynologicznego, stłuszczenia wątroby, nieprawidłowości ortopedycznych i zaburzeń psychicznych, a w wieku późniejszym – schorzeń układu sercowo-naczyniowego i cukrzycy II typu.

Odpowiadając na potrzeby społeczne Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców od 2006 r. realizują ogólnopolski program edukacyjny pn. „**Trzymaj Formę!**”. Celem programu jest poprawa sposobu odżywiania i promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Odbiorcami programu są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodzice.

W roku szkolnym 2024/25 realizowana była XVIII edycja programu „Trzymaj Formę!” – wzięło w niej udział 2364 uczniów z 14 placówek w Toruniu.

W roku szkolnym 2025/26 do realizacji programu zgłosiło się 16 szkół z Torunia.

„**Skąd się biorą produkty ekologiczne?**” – to interwencja, której celem jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny.

W Toruniu w roku szkolnym 2024/25 w interwencji udział wzięło 11 placówek, 413 uczniów.

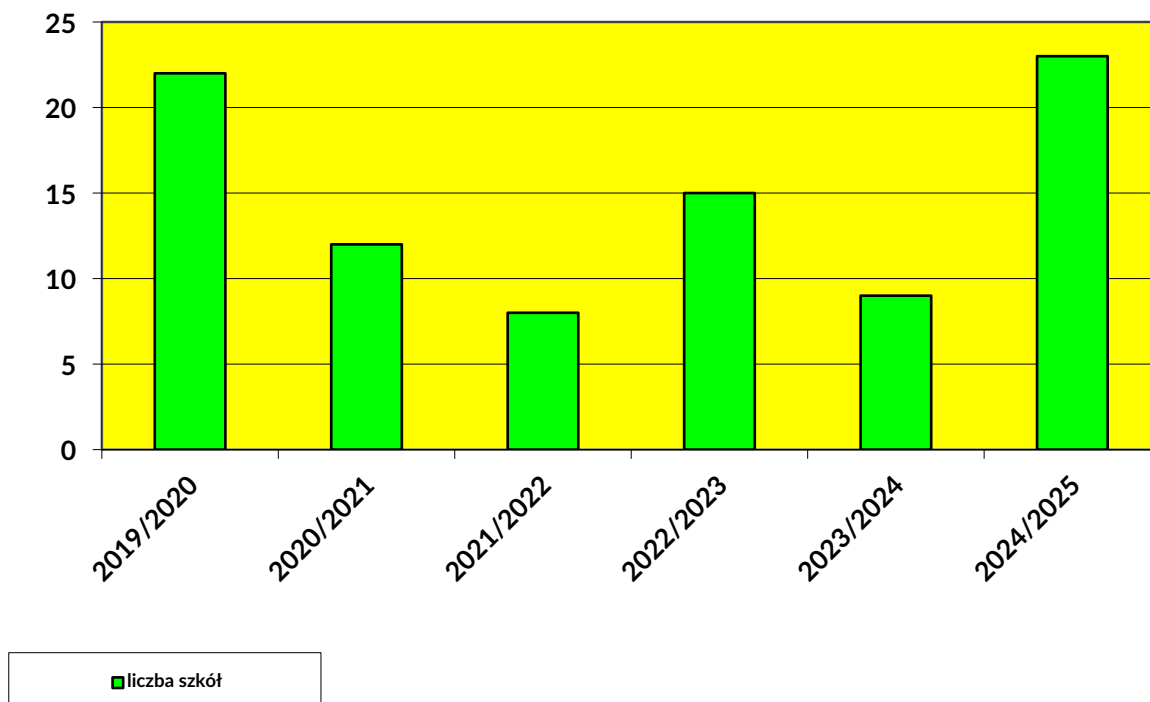
W roku szkolnym 2025/26 chęć uczestnictwa w projekcie zadeklarowało 14 placówek.

Zdrowo i kolorowo – to wojewódzka interwencja nieprogramowa, której celem jest wyrabianie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie, uświadomienie związku między zdrowym odżywianiem a prawidłowym funkcjonowaniem organizmu, promowanie zdrowego stylu życia i integrowanie grupy poprzez aktywne współdziałanie w zespole.

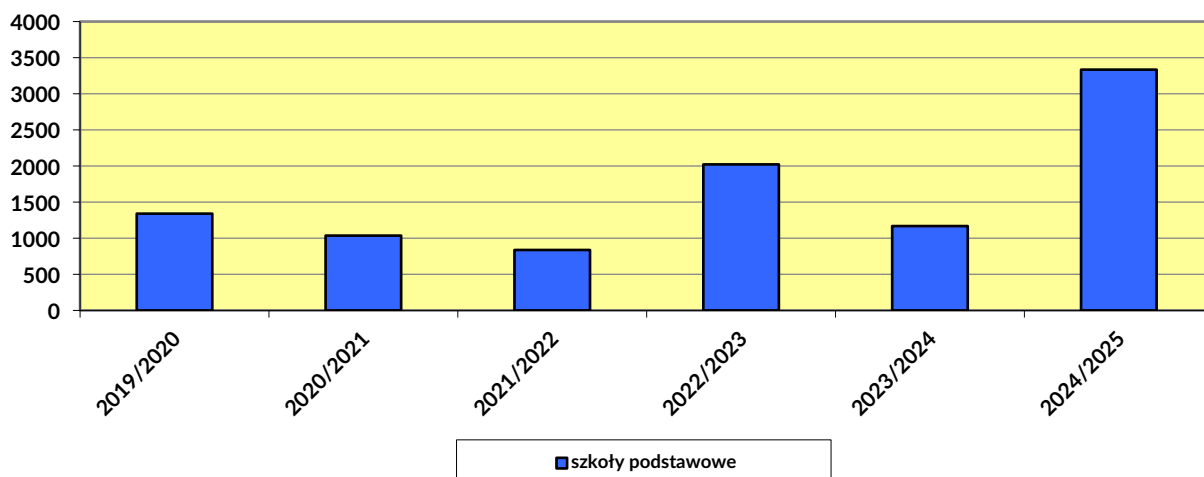
W roku szkolnym 2024/25 interwencję realizowało 411 dzieci z 3 placówek z Torunia.

W roku szkolnym 2025/26 chęć uczestnictwa w przedsięwzięciu zadeklarowało 10 placówek.

Liczba szkół uczestniczących w kolejnych edycjach programu "Trzymaj Formę!" w Toruniu i powiecie toruńskim

Liczba uczniów uczestniczących w kolejnych edycjach programu "Trzymaj Formę!" w Toruniu i powiecie toruńskim

Profilaktyka tytoniowa

Palenie tytoniu w opinii WHO (Światowa Organizacja Zdrowia; World Health Organization) to jeden z najpoważniejszych problemów cywilizacyjnych. W Polsce palenie tytoniu stanowi również istotny problem zdrowotny, a rozmiary tego zjawiska są od kilkadziesiąt lat przedmiotem badań naukowych.

Badania ankietowe dotyczące palenia tytoniu przez dzieci i młodzież prowadzone są w Polsce od lat 90. XX w. w ramach międzynarodowych projektów HBSC (międzynarodowe badania nad zachowaniami zdrowotnymi młodzieży szkolnej; Health Behaviour in School-aged Children) oraz GYTS (globalny sondaż dotyczący używania tytoniu przez młodzież szkolną; The Global Youth Tobacco Survey).

Szacuje się, że obecnie większą grupę palących nastolatków stanowią dziewczęta i palą one głównie e-papierosy. Wielu nastolatków rozpoczyna palenie przed 10 r. ż., u palących dzieci często występują objawy uzależnienia od tytoniu.

Choć w ostatnich latach spada w Polsce odsetek nastolatków palących tradycyjne papierosy, to w tym samym czasie szybko rośnie odsetek palących papierosy ręcznie skręcane, fajkę wodną lub e-papierosy. Polskie nastolatki należą do najczęściej palących na świecie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna od 2007 r. jest koordynatorem działań w ramach Narodowego „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce” (POZNPT).

W ramach profilaktyki palenia tytoniu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu realizuje m. in. 4 programy edukacyjne oraz 2 kampanie społeczne.

„**Czyste Powietrze Wokół Nas**” – to program skierowany do dzieci 5. i 6. letnich oraz do ich rodziców i opiekunów; jego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program ten stanowi dla dzieci pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego.

W roku szkolnym 2024/25 realizowany był w 16 placówkach z Torunia. W programie uczestniczyło 603 dzieci.

W roku szkolnym 2025/26 do udziału w programie zgłosiło się 17 placówek z Torunia.

„**Nie pal przy mnie, proszę**” – to program skierowany do uczniów klas I-III szkoły podstawowej; jego celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

W roku szkolnym 2024/25 program realizowany był w 6 placówkach w Toruniu.

W programie udział wzięło 639 dzieci.

W roku szkolnym 2025/26 chęć udziału w programie zadeklarowało 8 szkół podstawowych z Torunia.

„**Znajdź właściwe rozwiązanie**” – to program uczący asertywnych zachowań, szczególnie w aspekcie inicjacji palenia tytoniu; jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych

W roku szkolnym 2024/25 w programie uczestniczyło 6 szkół, 451 uczniów.

W roku szkolnym 2025/26 do udziału w interwencji zgłosiło się 7 placówek z Torunia.

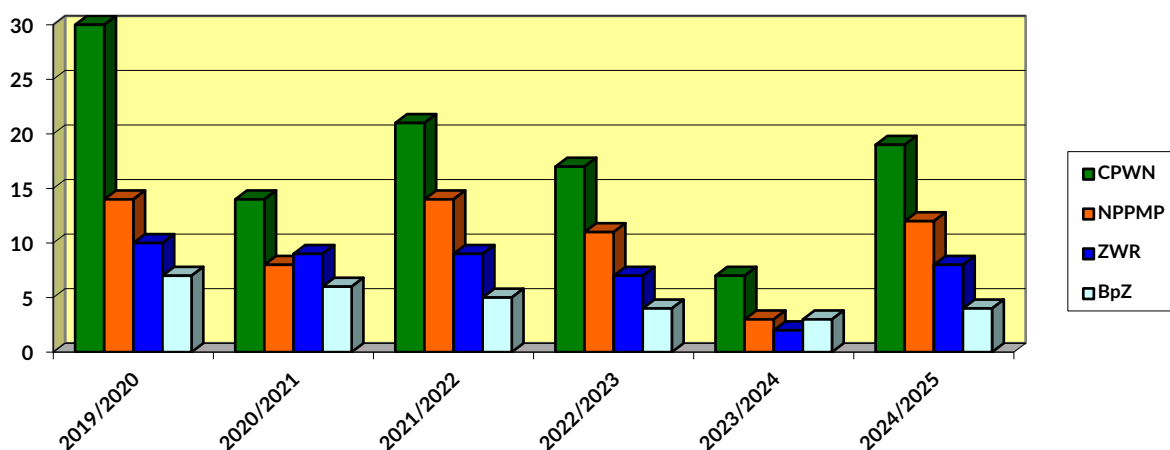
„**Bieg po zdrowie**” – to ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów; główny cel programu to zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2024/25 program realizowany był w 3 placówkach w Toruniu.

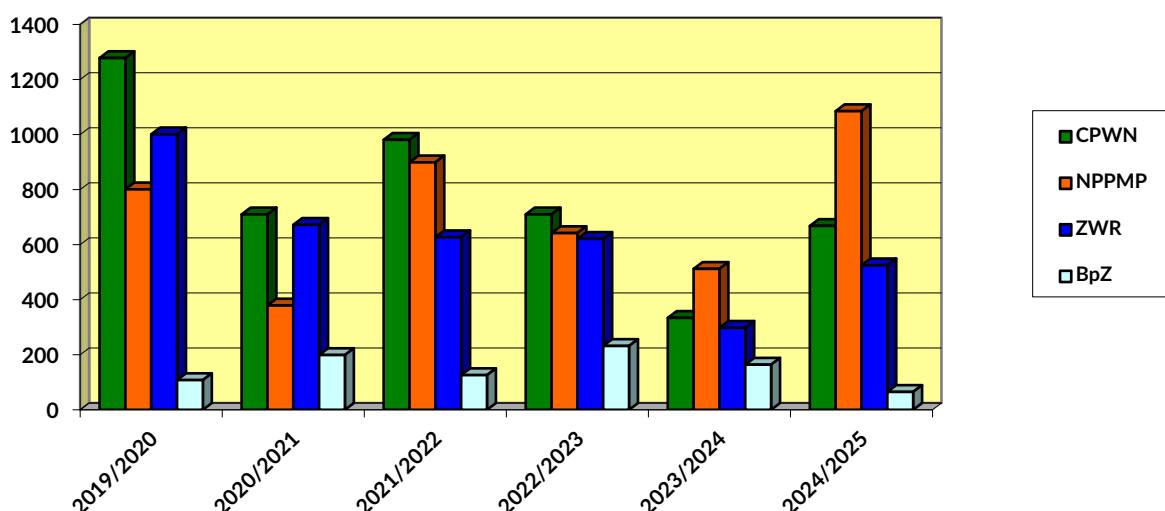
W programie udział wzięło 52 dzieci.

W roku szkolnym 2025/26 chęć udziału w programie zadeklarowało 6 szkół podstawowych z Torunia.

Liczba szkół uczestniczących w kolejnych edycjach programów edukacji antytytoniowej w Toruniu i powiecie toruńskim

Liczba uczniów uczestniczących w kolejnych edycjach programów edukacji antytytoniowej w Toruniu i powiecie toruńskim

„Światowy Dzień bez Tytoniu” – obchodzony jest corocznie 31 maja i ma na celu zwiększenie świadomości o szkodliwości palenia oraz promowanie działań ograniczających używanie wyrobów tytoniowych. Na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu przygotowano ekspozycje tematyczne związane z profilaktyką palenia tytoniu, poza tym umieszczono informację na stronie internetowej Stacji i Facebooku. Przeprowadzono prelekcje na temat nowoczesnych wyrobów tytoniowych w jednej ze szkół podstawowych w Toruniu oraz przesłano pisma z materiałami informacyjnymi do 8 redakcji mediów lokalnych, informujące o Światowym Dniu Bez Tytoniu.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia” – w ramach akcji przygotowano tematyczną ekspozycję w budynku Laboratorium PSSE w Toruniu oraz zamieszczono informację na Facebooku Stacji. Przekazano informacje nt. możliwości obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia koordynatorom programów profilaktyki tytoniowej podczas szkoleń i porad. Przeprowadzono pogadanki z dziećmi i młodzieżą w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w Toruniu.

Profilaktyka uzależnień

Na mocy zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Ministrem Edukacji Narodowej, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komendantem Głównym Policji „Porozumienia o współpracy w tworzeniu spójnej polityki profilaktyki narkomanii wśród dzieci i młodzieży” Państwowa Inspekcja Sanitarna przyjęła do realizacji programy edukacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych, ukierunkowane na potrzeby młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców.

Państwowy powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu zaprosił szkoły do współpracy w realizacji wojewódzkiego programu z zakresu profilaktyki stosowania „dopalaczy” pn. „Dopalacze - trzecia strona zjawiska”.

W roku szkolnym 2024/25 do realizacji programu przystąpiło 9 toruńskich szkół; udział wzięło około 713 uczniów.

W roku szkolnym 2025/26 swój udział w programie zadeklarowało 8 placówek z Torunia.

Prowadzono również rozmowy indywidualne, podczas których informowano o środkach zastępczych (tzw. „dopalaczach”) oraz o konsekwencjach zdrowotnych wynikających z ich używania. Przygotowano ekspozycje wizualne.

Profilaktyka chorób zakaźnych

Choroby zakaźne wywoływane są przez różne biologiczne czynniki chorobotwórcze (wirusy, bakterie, grzyby, pasożyty) lub ich toksyny. W przypadku tej grupy chorób pojawia się zagrożenie dla zdrowia publicznego, które związane jest z charakterem oraz sposobem rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

Choroby zakaźne przez stulecia stanowiły jedną z głównych przyczyn zgonów.

Olbrzymi postęp wiedzy medycznej w ostatnich dziesięcioleciach, skuteczna farmakoterapia, a zwłaszcza upowszechnienie szczepień ochronnych, pozwoliły na skuteczne zapobieganie i leczenie tego typu schorzeń. Szczepienia pozostają najbardziej opłacalną i najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Profilaktyka chorób zakaźnych w 2025 r. realizowana była w kilku obszarach tematycznych.

Profilaktyka HIV/AIDS realizowana w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS

i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich. Odbiorcą programu jest ogół społeczeństwa.

AIDS (acquired immune deficiency syndrome – zespół nabytego niedoboru odporności) to końcowe stadium nielezonego zakażenia wirusem HIV (human immunodeficiency virus – ludzki wirus niedoboru odporności), prowadzące do wyniszczenia układu immunologicznego i rozwoju chorób wskaźnikowych. Występuje po latach utajonego zakażenia.

Choć nieuleczalny, nowoczesna terapia antyretrowirusowa (ARV) pozwala chorym żyć długo, zmieniając AIDS z wyroku śmierci w chorobę przewlekłą.

W roku szkolnym 2024/25 program profilaktyki HIV/AIDS realizowano w 3 toruńskich szkołach ponadpodstawowych; udział wzięło 313 uczniów.

W roku szkolnym 2025/26 chęć realizacji założeń programu zgłosiło 7 placówek z Torunia.

Pracownicy Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej przygotowali i prowadzili punkt informacyjno-edukacyjny w budynku Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Toruniu; rozmawiano z klientami na temat profilaktyki HIV/AIDS oraz STI (Sexually Transmitted Infections – infekcje przenoszone drogą płciową).

Z okazji Światowego Dnia AIDS (World AIDS Day – święto obchodzone corocznie 1 grudnia z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia od 1988 r.) przeprowadzono 2 wykłady dla uczniów starszych klas szkół podstawowych. Poza tym umieszczono informację na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej.

Program pn. „Jak rozmawiać z dziećmi o AIDS?” adresowany jest do dzieci pięcioletnich i sześciolletnich.

W roku szkolnym 2025/26 udział w programie zadeklarowały 4 toruńskie placówki.

Promocja szczepień ochronnych. Celem programu jest podkreślanie znaczenia tego rodzaju profilaktyki dla ochrony przed chorobami zakaźnymi, którym można zapobiegać poprzez stosowanie szczepień ochronnych.

W 2025 r. w sezonie infekcyjnym prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych na temat szczepień ochronnych do POZ, aptek wykonujących szczepienia, DPS, zakładów pracy na terenie miasta.

Europejski Tydzień Szczepień to inicjatywa Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) obchodzona każdego roku w ostatnim tygodniu kwietnia. W 2025 r. odbywał się w dniach od 27 kwietnia do 3 maja pod hasłem „Szczepienia chronią życie i zdrowie – zaufaj nauce!”. W czasie Europejskiego Tygodnia Szczepień w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Toruniu prowadzono punkt informacyjno-edukacyjny dla osób zainteresowanych szczepieniami, przygotowano ekspozycje wizualne oraz zamieszczono informacje tematyczne na stronie internetowej.

Wybierz życie – Pierwszy krok. Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę, stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywoływanych zakażeniem wirusem HPV (human papillomavirus – wirus brodawczaka ludzkiego) u młodych ludzi, podniesienie wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, dostarczanie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

„Tatuaż – moda a zdrowie”. Celem programu jest zwiększenie świadomości oraz wiedzy na temat zagrożeń wynikających z wykonywania zabiegów zdobienia ciała (tatuaż, piercing) – możliwości zakażenia HBV, HCV, HIV.

Popularnością cieszą się wykłady na temat bezpieczeństwa ozdabiania ciała przeprowadzane przez pracowników Sekcji Profilaktyki Zdrowotnej.

W roku szkolnym 2025/26 do realizacji interwencji zgłosiło się 8 szkół z Torunia.

„Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”. To wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych (kleszczowe zapalenie mózgu, borelioza) skierowany do dzieci młodszych oraz ich rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2024/25 program realizowany był w 16 placówkach w Toruniu; wyedukowano 1497 dzieci.

W roku szkolnym 2025/26 do udziału zgłosiły się w Toruniu 22 szkoły i przedszkola.

Profilaktyka grypy. Celem programu jest rozpowszechnienie informacji dotyczących profilaktyki grypy ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych.

W 2025 r. przeprowadzono zajęcia edukacyjne i dystrybucję materiałów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w placówkach zimowego wypoczynku, współpracowano z lokalnymi mediami, przygotowano ekspozycje wizualne na terenie stacji.

Inne działania

„Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzbu”. To wojewódzka interwencja nieprogramowa, skierowana do dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych oraz do ich rodziców i opiekunów. Jej celem jest ograniczenie występowania wszawicy, owsicy i świerzbu.

W ostatniej edycji interwencji uczestniczyło 8 placówek z Torunia, wyedukowano 471 dzieci.

W roku szkolnym 2025/2026 udział w programie zadeklarowało 12 placówek z Torunia.

„Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem”. Program adresowany jest do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz młodzieży szkół ponadpodstawowych. Jego głównym celem jest zdobycie wiedzy na temat stresu i podstawowych sposobów radzenia sobie ze stresem, podniesienie kondycji psychicznej uczniów oraz wykształcenie postaw prozdrowotnych obniżających poziom odczuwalnego stresu. Przekazywane są treści na temat przyczyn stresu, podstawowych mechanizmów reakcji stresowej, rodzajów stresu, emocji i zachowań, które mu towarzyszą

W roku szkolnym 2024/25 do realizacji programu przystąpiło 13 szkół w Toruniu, udział wzięło 1607 uczniów.

W roku szkolnym 2025/26 chęć uczestnictwa w programie zadeklarowało 14 szkół.

„Przyjazny tornister”. To program, którego celem jest uświadomienie wpływu noszenia ciężkiego tornistra na postawę ciała, ukształtowanie umiejętności właściwego pakowania tornistra, wzbogacenie wiedzy na temat cech prawidłowo dobranego tornistra. W roku szkolnym 2024/25 w interwencji udział wzięło w Toruniu 6 placówek, 317 uczniów. W roku szkolnym 2025/26 chęć uczestnictwa w projekcie zadeklarowało 5 placówek.

W 2025 r. realizowano ponadto działania informacyjno-edukacyjne, w tym umieszczano stosowne informacje na stronie internetowej Stacji, w zakresie:

- obchodów Światowego Dnia Zdrowia;
- higieny osobistej;
- bezpieczeństwa w czasie wakacji letnich i zimowych;
- antybiotykoodporności;
- bezpieczeństwa żywności;
- grzyboznawstwa i profilaktyki zatruc grzybami.

Wnioski

1. W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu podejmował inicjatywę w zakresie promocji zdrowia w oparciu o wytyczne i zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego, założenia Narodowego Programu Zdrowia, propozycje Światowej Organizacji Zdrowia oraz wiodące problemy zdrowotne i potrzeby środowiska lokalnego.
2. Większość działań skierowano do ogółu społeczności lokalnej. Głównymi odbiorcami działań byli rodzice i opiekunowie dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, nauczyciele, pedagodzy szkolni, kobiety w wieku rozrodczym, pacjenci zakładów opieki zdrowotnej, pracownicy ochrony zdrowia.
3. W 2025 r. podobnie jak w latach poprzednich, szczególny nacisk położono na profilaktykę tytoniową. Zwrócono także uwagę na profilaktykę zdrowego odżywiania wśród dzieci, jak również zdrowia psychicznego u młodzieży.
4. Ocenę realizacji przedsięwzięć przeprowadzono w czasie 30 wizytacji w 14 placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie Torunia.